

Utorak, 15. novembar 2005.

Svedok Husein Sarvanović

Svedok Zlatko Odak

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.04 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, koliko sam shvatio, vi prvo imate nešto da pomenete, pre nego što dođe sledeći svedok. Šta?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To je, gospodine Robinson (Robinson), lekarski izveštaj. Ja se nadam da ga vi imate pred sobom, da ste ga dobili. Naime ...

SUDIJA ROBINSON: Dozvolite mi da vas zaustavim. Mi nismo još dobili nikakav lekarski izveštaj. Mislite li na izveštaj doktora Falkea (Falke)?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne, mislim na izveštaj tri istaknuta stručnjaka koja su mene pregledali 4. novembra. To znači pre 10 dana i želim da napomenem da su oni u svom izveštaju u zajedničkom mišljenju konzilijuma rekli, između ostalog: "Pacijentovo zdravstveno stanje nije se stabilizovalo i moguće su komplikacije. Prema tome, pacijentu treba odrediti period mirovanja, drugim rečima, prestanak svih fizičkih i duhovnih aktivnosti tokom najmanje šest nedelja, što će verovatno smanjiti ili barem stabilizovati simptome".

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, Pretresno veće taj izveštaj nema. Ako želite da bilo šta odlučimo u vezi sa tim, odnosno u vezi sa tim šta proizlazi iz tog izveštaja, morate da nam ga pošaljete i mi ćemo da ga razmotrimo.

ADVOKAT KEJ: Upravo se kopira. Profesor Rakić to upravo kopira.

SUDIJA ROBINSON: Dobro. To ne možemo da razmotramo ovog trenutka. Nismo uopšte videli taj izveštaj, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja ne znam zašto mi je stalno isključen mikrofoni. U tome i jeste problem što vi niste videli taj izveštaj i šta u izveštaju doktora Falkea stoji, da nisam bio u petak zato što sam, kako piše, "zbog iscrpljenosti". Doktor Falke dobro zna da ja već nekoliko meseci imam ozbiljne zdravstvene probleme na koje se ja nemam potrebe ovde da žalim, niti mislim da vam se žalim u bilo čemu. Bio sam par puta u bolnici "Bronovo" (Bronovo Hospital) na ispitivanju u vezi s tim i on dobro zna kakve probleme imam. Ovi lekari koji su došli, došli su nakon više od dva meseca nepružanja praktično adekvatnog tretmana i ovo konstatovali. A želim da naglasim da je reč o vrhunskim naučno-medicinskim stručnjacima iz Rusije (Russia), Francuske (France) i Srbije, tako da ovakva kontradikcija sa izveštajem doktora Falkea, po mom mišljenju, nije prihvatljiva ni u kom pogledu i smatram da se mora respektovati stav lekara. Pogotovo što se radi o ozbiljnim problemima. A inače želim da vas podsetim, čak i da sam potpuno zdrav, što, na žalost, nije slučaj, u odluci Žalbenog veća koja je bila doneta u vezi sa spajanjem tri optužnice, u tački 27 stoji sasvim jasno: "Kao što se pokazalo potrebnim u dugim suđenjima pred ovim Sudom, Pretresno veće će morati s vremena na vreme da napravi prekid u izvođenju dokaza kako bi omogućilo stranama da prikupe svoje snage i ukoliko je to potrebno da omoguće optuženom, a koji se sam brani, da se odmori od rada". To ja za ove, koliko već ima godina, neću ni da ih brojim, nijednom nisam dobio, a da ne govorim o tome da je isto tako Pretresno veće obavezalo drugu stranu: "Da se ne dođe u situaciju koja se ne može rešiti time što se Pretresno veće i Odbrana opterećuju nepotrebnim materijalom".

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, kao što sam već rekao, Pretresno veće taj izveštaj nema, nismo ga videli. Ako želite da Pretresno veće vidi taj izveštaj, morate da se pobrinete da ga dobijemo. I ukoliko želite da kažete nešto u vezi sa tim izveštajem, onda to možete tada da kažete, ali besmisleno je nastavljati diskusiju na osnovu izveštaja koji Pretresno veće nema.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja sam ovo pokrenuo i citirao vam stav lekara, a vaša je stvar šta ćete dalje da radite. Ja uopšte više neću da pokrećem to pitanje. To što vi niste upoznati, trebalo je da budete upoznati,

jer je Registar (Registry) dužan da vas informiše. Registar je nadležan za zdravlje i druge probleme.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, vi morate da osigurate da dobijemo taj izveštaj. Vi ste ovde strana u suđenju. Molim vas da vidimo taj izveštaj. Gospodine Kej (Kay).

ADVOKAT KEJ: Imam kopije koje su pripremljene. Svi dokumenti su ovde. Ne znam da li to već imate. Prema tome, mislim da bi Sud mogao sada da primi ovaj izveštaj.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, gospodin Kej nam je ljubazno predao ovo šta izgleda da je izveštaj o kom ste vi govorili. Sada smo ga po prvi put videli. Razmotrićemo ga, ali vi morate jasno Pretresnom veću da kažete šta tačno želite da Pretresno veće uradi na osnovu ovog izveštaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ništa drugo osim da Pretresno veće ne ignoriše ovo šta piše u izveštaju lekara. A to znači, oni su vrlo decidno rekli: "Prestanak svih fizičkih i duhovnih aktivnosti tokom najmanje šest nedelja".

SUDIJA ROBINSON: Dobro, gospodine Miloševiću, Pretresno veće ima izveštaj, razmotrićemo ga i uzeti u obzir ovo šta ste rekli.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA BONOMI: Ja bih želeo sada da jasno dam do znanja da nisam shvatio da ste vi podneli bilo kakav formalni zahtev, osim zahteva da Pretresno veće pogleda ovaj dokument. Po mom mišljenju, ukoliko iz ovog proizlazi potreba da se prekine ovo suđenje, onda u vezi sa tim treba podneti pisani podnesak. Mislim da to nije pitanje koje može da se razmatra na osnovu usmenih odgovora datih u ovom slučaju. Koliko razumem, moje kolege se na slažu, ali mislim da je dobro da pojasnim svoje stanovište ... *(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)* ...

TUŽILAC NAJS: Izvinite, u tom slučaju stvar treba da se rediguje. Pod takvim okolnostima ja bih skrenuo pažnju Suda na paragraf u tom izveštaju.

SUDIJA ROBINSON: Da, taj izveštaj imamo.

TUŽILAC NAJS: Pre nego što Sud donese odluku, ukoliko bude donosio odluku po ovom poslednjem izveštaju, možda bi trebalo uzeti u obzir i paragraf koji sam uopravo spomenuo.

SUDIJA ROBINSON: To će svakako biti jedna od stvari koju će Pretresno veće imati u vidu zajedno sa argumentima optuženog. Možete da pozovete sledećeg svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, u vezi sa ovim, vrlo sam zahvalan gospodinu Najsu (Nice) što je pokrenuo ovo pitanje. Ovo šta ovdje piše nije tačno. Verovatno je neki nesporazum.

SUDIJA ROBINSON: Sada nećemo o tome da raspravljamo. Pozovite sledećeg svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, jednu rečenicu hoću da vam kažem.

SUDIJA ROBINSON: Ne želim da se o tome sada raspravlja. Jeste li gluvi? Pozovite vašeg sledećeg svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Verovatno sam gluv.

SUDIJA ROBINSON: Ako jeste, pobrinućemo se oko toga. Pozovite sledećeg svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ali gluvoća mi ne smeta da radim.

SUDIJA ROBINSON: Svaka čast.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Sledeći svedok je Husein Sarvanović, kapetan Husein Sarvanović.

SUDIJA ROBINSON: Molim svedoka da pročita svečanu izjavu.

SVEDOK SARVANOVIĆ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, sedite. Gospodine Miloševiću, možete da počnete sa ispitivanjem.

GLAVNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro jutro, kapetane.

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Dobro jutro, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, kapetane, da se predstavite.

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Husein Sarvanović, kapetan vojske Srbije i Crne Gore u penziji. Rođen 14. februara 1961. godine, opština Modriča, Bosna i Hercegovina, državljanin Srbije i Crne Gore. Završio sam srednju vojnu školu u Sarajevu, potom službovao u Pirotu kao mlađi oficir, a 1992. godine sam završio Višu vojnu školu i kao oficir počeo u Pirotu. Nastavio sam sa službom u Surdulici, Prizren (Prizren), Leskovac, gdje sam i penzionisan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad ste službovali na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Na Kosovu i Metohiji sam službovao od 11. maja 1998. godine do završetka rata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta ste po nacionalnosti?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Musliman.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta ste bili tokom rata na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Tokom rata na Kosovu i Metohiji sam bio komandir motorizovane čete u Prvom bataljonu u prizrenskoj brigadi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se na mapi koja je pored vas, ona je, gospodo, uvedena prilikom, to je mapa koja je inače već uvedena prilikom svedočenja generala Đošana. Da li možete da pokažete gde ste se kretali na Kosovu i Metohiji, na toj mapi?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Moja jedinica je zadatak izvršavala u rejonu sela Žur (Zhur) u zoni odgovornosti Milačić selo, Žur, istočno, znači, krajnja granica istočno, znači, sela Žura, desno, odnosno zapadno ... Istočno objekat Čeja. A sa jednim streljačkim vodom i vodom minobacača 82 milimetra u rejonu sela Vrbnica kod graničnog prelaza sa Republikom Albanijom (Albania). Tu sam izvršavao zadatak sa matičnom jedinicom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, kapetane. Vi ste pomenuli da je u vašem sastavu vod minobacača.

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se, da vam sad ne citiram, na mnogo mesta govori o tome kako je naša vojska granatirala sela i gradove, pa ću da vas zamolim da mi kažete jeste li vi s tim vodom minibacača ispaljivali granate?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li biste mogli da mi objasnite kako, u kojim situacijama i na šta?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Pošto je vod minobacača u sastavu moje čete, a vodom sam ja komandovao zbog nedostatka starešinskog kadra, način dejstva minobacača 82 milimetra je, pošto je moje mesto na osmatračnici komandanta, zadatak izvršavam po zahtjevu komandanta da se određeni cilj gađa. Izvrše se pripreme, početni elementi, a onda se gađa vatrena tačka sa koje se dejstvuje. Nikad nismo vršili granatiranje drugih ciljeva koji nisu vojni ciljevi, odnosno, ciljevi koji se koriste za dejstvo po našim snagama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, kapetane, iz ovoga šta ste rekli proizilazi, vaše je mesto pored komandanta?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, moje je mesto pored komandanta na osmatračnici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na osmatračnici. Vi ... Jeste li vi lično mogli da ustanovite iz kojih se varenih tačaka dejstvuje po vašim jedinicama?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Da. Pošto sam imao pored mene znači dva moja izviđača koji imaju zadatak izviđanje i osmatranje dejstva i uspeh vatre koju su ostvarili sa minobacačima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se desilo da vi gađate neki objekat iz koga se ne puca po našim jedinicama?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Nikada to nisam radio, niti je moja jedinica dobila naređenje da gađa objekat koji nije korišćen kao vatrena tačka za dejstvo po našim jedinicama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se nekad desilo da slučajno promašite pa da pogodite u neki civilno objekat?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Nikada, to mi se nije desilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, kapetane. Kapetane, mi smo ovde uveli kao dokaz dokument o kome je najpre svedočio general Delić, a potom ga je pominjao pukovnik Vuković. Reč je o dokumentu pod nazivom "Zapovest za podršku snagama MUP-a u razbijanju i uništenju šiptarskih terorističkih snaga u rejonu Orahovca (Rahovec), Suve Reke (Suhareke) i Velike Kruše (Krusha e Madhe)". Da li vam je poznat taj dokument? To je u tabulatoru 2 u vašem skupu dokumenata, a uveden je ...

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ovaj dokumenat za mene nije značio ništa, jer prvi put sam dokumenat vidio na pripremi sa advokatom ovde i u suštini, ovo je klasična zapovest komandanta korpusa, komandantu brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste mogli ... To znam. A da li ste mogli da pronađete u toj zapovesti, kada ste je proučili, mesto vaše jedinice i aktivnosti koje ste vi u tome imali?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Nisam mogao u toj zapovesti pronaći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, pošto smo to ustanovili, objasnite da li ste vi u toku ovih događaja na koje se odnosi ta zapovest učestvovali u borbenim dejstvima?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam učestvovao u borbenim dejstvima, ali po zapovesti koju sam dobio od mog komandanta borbene grupe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. Sad mi recite da li ste ikada dobili bilo čiju zapovest osim vašeg komandanta borbene grupe?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste svaki put kad ste dejstvovali, dejstvovali isključivo po zapovesti komandanta vaše borbene grupa?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bilo u vašoj četi, a pogotovo kada je reč o ovim artiljerijskim oruđima, dakle, o minobacačima, bilo kakvog samovoljnog dejstva?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Nikada nije moglo da se samovoljno dejstvuje.

SUDIJA KVON: Koji je dokazni broj ovog dokumenta, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovaj dokument je uveden kao D300, tabulator 356. On je uveden 30. juna, prihvaćen 1. jula.

ADVOKAT KEJ: D300.

SUDIJA KVON: Hvala, D300.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kapetane, da li možete da kažete ... Meni je opet isključen mikrofon. Da li možete da kažete u vezi sa tim aktivnostima šta je radila vaša jedinica?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Moja jedinica po dobijanju zadatka koji sam dobio od komandanta borbene grupe, imala je, znači, zadatak podršku snagama MUP-a i Vojske Jugoslavije u razbijanju i uništenju terorističkih snaga, šiptarskih terorističkih snaga na pravcu Orahovac - Suva reka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bela Crkva (Bellacerke) je u opštini Orahovac. Da li vam je poznato to mesto?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, poznato mi je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas da stavite na grafoskop ovu mapu Bele Crkve. Ovo je krupne razmere, pa može da se lepo vidi. Hvala. Da li možete da kažete, kapetane, šta predstavlja ova mapa i da li možete da je pojasnite?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ovo je mapa, znači, selo Bela Crkva. Na njemu se vidi početni raspored ... Na njoj se vidi, znači, početni raspored snaga borbene grupe 2 u izvršenju zadatka. Pravac dolaska jedinica na zadatak. Takođe se vidi ovde znači da su, linija, odnosno polazna linija za izvršenje zadatka nalazi se van sela, istočno od sela za oko 700 do 1.000 metara od sela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kapetane, ovde se optužnicom u paragrafu 66(b) tvrdi da je na dan 25. marta 1999. godine ili približno tog datuma, da su snage SRJ i Srbije opkolile i napale selo Bela Crkva, opština Orahovac. Da li ste vi bili tada tamo, znači, u to vreme?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Prvo, nije tačno. Ja sam 24. marta oko, između 19.30 i 20.00 prošao kroz, znači, obroncima sela Bela Crkva i izvršio raspored jedinica za odmor u selu Brnjači (Bernjake) koja je nalazi na oko 700 do 1.000 metara od sela Bela Crkva. U toku prolaska nikakvih problema nisam imao u selu, niti ... Bilo je mirno. Proveo sam noć u Brnjači i bio sam uznemiravan, znači nismo mogli da se odmaramo od naleta avijacije NATO iz Republike Albanije prema teritoriji Jugoslavije. Selo Brnjača napustio sam ujutro oko 5.00 i nastavio kretanje prema Orahovcu i Velikoj Hoći (Hoce e Madhe) odakle sam izvršavao zadatak po naređenju komandanta borbene grupe. Napominjem, nikakvih problema nije bilo u toku mog boravka u Beloj Crkvi u toku noći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bilo ikakvih dejstava bilo koje druge jedinice u Beloj Crkvi?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se navodi da su mnogi meštani Bele Crkve bažali uz reku Belaja pored sela, da su prisiljeni da se sklone pod železničkim mostom, da su snage SRJ i Srbije otovorile vatru i ubile 12 ljudi. Da li vam je išta poznato od tih događaja?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ova tvrdnja nije tačna, jer nikakva dejstva nisu bila. Tvrdim, i siguran sam, moja jedinica tako nešto nije uradila, a nisam čuo da je bilo koja druga jedinica tako nešto učinila i uradila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dalje se tvrdi da su snage SRJ i Srbije muškarcima i starijim dečacima naredili da se svuku, a zatim ih sistematski opljačkali, a da je muškarcima i starijim dečacima naređano da se vrate u korito potoka, kada su poslušali snage su otvorile vatru i ubile 65 kosovskih Albanaca. Da li znate nešto o takvim tvrdnjama?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ova tvrdnja nije tačna, jer kao što sam bio napomenuo u početku, na mapi Bele Crkve, da su naše jedinice bile van sela. Znači, prošle su kroz selo bez problema i nije imao ko da dejstvuje i da ove tvrdnje ... Nije bilo vojnika i vojske u selu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je uopšte za vreme agresije NATO na Kosovo, na Saveznu Republiku Jugoslaviju bio poznati ijedan takav događaj da je naša vojska ili policija napala ili izvršila neki zločin prema civilima?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nije mi poznat nijedan takav zločin. Nisam ni čuo.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Milošević, samo trenutak.

(Pretrsko veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kapetane, vi ste pokazali gde ste se kretali na prostoru, na tom delu prostora Kosova i Metohije. Ovde se u paragrafu 55 tvrdi da su naše snage namerno i široko rasprostranjenom silom proterale stotine hiljada Albanaca iz njihovih domova, stvarale atmosferu straha, pritiska i tako dalje. Molim vas, vi ste komandovali četom na jednom velikom prostoru, da li je vojska sprovodila neku silu, pretnju, prema građanima albanske nacionalnosti?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Siguran sam. Moja jedinica nikad tako nešto nije uradila, niti sam čuo da je bilo koja jedinica kojom je komandovao general Delić tako nešto uradila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da li ste vi nekog proterivali?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nikada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste maločas opisali da ste vi granatirali određene vatrene tačke i rekli ste da ste granatirali samo one tačke iz kojih se pucalo, koje su predstavljale vojni cilj. E sada, recite, molim vas, pošto se u tački 56 navodi da su širom Kosova snage SRJ i Srbije vodile kampanju uništavanja imovine civila, tako što su granatirali gradove, sela, da ne govorim sada više o spaljivanju, uništavanju imovine, kuća za stanovanje. Da li vi išta znate o tome? Da li ste vi granatirali gradove, sela i uništavali civilne objekte?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nikada nisam granatirao niti sam ikada dobio bilo kakvo naređenje da gađam civilne objekte i uništavam imovinu građana na Kosovu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, kapetane. A da li vam je išta poznato o tome da li su snage Vojske Jugoslavije pratile grupe proteranih kosovskih Albanaca do granice i da su hteli time da drže pod kontrolom kretanje? Da li ste videli neki takav, vi ste bili u blizini granice? Da li imate bilo kakva saznanja o tome?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Moja jedinica kojom sam ja komandovao nikada nije pratila civilno stanovništvo u kretanju prema Albaniji, a niti sam dobio zadatak. A osnovni moj zadatak nije bio to što se navodi, nego odbrana teritorije i zaštita od dejstva NATO avijacije i zaštita ljudstva na teritoriji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kapetane, kako ste vi održavali komunikaciju sa višom komandom? Da li ste imali sastanke sa svojim nadređenim starešinama?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Svaki dan sam imamo sastanak sa mojim komandantom bataljona u večernjim satima, a pored toga imao sam i žičnu vezu radijom, žičanu i radio vezu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste na tim vašim sastancima bilo kada čuli bilo kakvu informaciju o tome da se čini neki zločin protiv civila ili da se uništava nečija imovina ili granatira neko selo ili grad?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Nikad na tim referisanjima nisam čuo takvu informaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi imali preciza saznanja o tome šta se dešava na terenu u celoj zoni u kojoj ste se vi kretali?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: U zoni u kojoj sam se ja kretao imao sam i o tome sam izveštavao moju pretpostavljenu komandu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Opišite kratko šta se dešavalo na terenu na kome ste se vi kretali?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa, na terenu na kome sam se znači ja kretao osnovni zadatak mi je bio borba protiv šiptarskih terorističkih snaga, zaštita državne granice i zaštita teritorije Savezne Republike Jugoslavije i zaštita ljudstva, jedinice moje i zaštitu od dejstva NATO avijacije na izvršenju zadataka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi i vaša jedinica imali kakve kontakte sa civilima?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Moja jedinica nije imala kontakte sa civilima, pošto sam se nalazio ... Raspored jedinice mi je bio van sela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su vaši vojnici mogli samovoljno da odu u selo i da naprave nešto što je nedozvoljeno, a da vi za to ne znate?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Nisu mogli da urade tako nešto, niti su smeli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li se ikada desio neki takav događaj?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: U mojoj jedinici se to nije desilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Još samo da vas pitam da li znate... Ovde se pominje često neko oduzimanje dokumenata Albancima. Vi ste bili u blizini granice. Da li išta znate o oduzimanju dokumenata albanskim stanovnicima na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Za to ništa ne znam. Znam da moja jedinica nije oduzimala niti sam čuo da je neka jedinica oduzimala neka dokumenta od civilnog stanovništva, pošto sam bio, znači, blizu graničnog prelaza Vrbnica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li imate predstavu, možete li da se setite, koliko ste granata ispalili u toku rata u svim tim borbenim dejstvima? Otrprike.

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa, ne mogu da se setim zato što je to već određeni period, šest godina je prošlo od završetka rata. A podatke tačne ima u arhivi. Po završetku, jer smo svakodnevno po završetku zadatka dostavljali izveštaj pretpostavljenoj komandi o utrošku sredstava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali imate li neku predstavu koliko ste ispalili granata?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Znači, za uništenje određenih ciljeva i vatrenih tačaka koristio sam jednu do dve mine 82 milimetra u zavisnosti od ciljeva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I koliko ste puta otprilike dejstvovali u takvim situacijama?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: U toku izvršenja zadatka u borbi protiv šiptarskih terorističkih snaga na potezu Orahovac - Suva Reka, znači, dejstvovao sam po Opteruši (Opterushe) oko dva ili tri cilja. Na Trlištu, objektu, sam dejstvovao u utvrđenu tačku koji su dejstvovali po našim snagama. Znači, četiri do pet puta sam otvarao vatru i dejstvovao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to, dakle, uvek bilo isključivo po vatrenim tačkama iz kojih se pucalo na vas?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Isključivo samo po vatrenim tačkama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala, kapetane. Nemam više pitanja.

SUDIJA BONOMI: Kapetane, recite nam kada ste se penzionisali iz vojske?

SVEDOK SARVANOVIĆ: Penzionisao sam se 3. marta 2004. godine.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko je bio vaš komandant?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Moj komandant bataljona je bio potpukovnik Uroš Nikolić.

SUDIJA ROBINSON: Molim da se svedoku uključi mikrofون.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Uveče, 24. marta vi ste otišli, zar ne? Da li je to tačno?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Iz Prizrena sam krenuo u pravcu Orahovca i smestio se sa jedinicom u Brnjaču u podrum.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Brnjaču možemo da vidimo na jednoj karti na koju ćemo se vratiti za koji sekund. Ali recite nam, kao komandir čete, kakvu evidenciju ste vi vodili o tome šta ste radili recimo konkretno te večeri ili te noći?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Kao komandir čete ja ne vodim evidenciju o ... Znači, nikakve pisane tragove o radu sa jedinicom, jer sam na izvršenju zadatka bio u ulozi komandira voda.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, vi niste vodili nikakvu pisanu evidenciju. Vi ste raportirali svom komandantu Nikoliću. Da li je to tačno? Njemu ste raportirali ono šta ste vi radili.

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Na izvršenje ovog zadatka izveštavao sam potpukovnika Đokić Zorana, a sa mojom matičnom jedinicom, potpukovniku Urošu Nikoliću.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači da bilo Đokić, bilo Nikolić imaju neke dokumente iz tog perioda u vezi sa onim što je vama bilo naloženo da uradite i u vezi sa onim o čemu ste vi njih izveštavali. Da li je to tačno?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja ... Prvo, znači, izveštavam usmeno i moj, ne znam, znači moj komandant dokument zapisuje u svoju beležnicu i on ima verovatno određene tragove o izveštaju i aktivnosti koje sam ja provodio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi podnosili bilo kakve izveštaje Komisiji Vojske Jugoslavije za saradnju sa Međunarodnim krivičnim sudom, odnosno, da li ste dali bilo kakvu izjavu toj komisiji?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ili nekom telu koji se zove tim eksperata ili ekspertska komisija?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kao komandir čete, odnosno komandir voda, bili ste i komandir i čete i voda, pa se vi odlučite, da li ste imali neku kartu na kojoj se pokazivalo šta treba da uradite i na kojoj se beležilo ono šta ste radili?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam imao na osnovu karte komandanta bataljona, na osnovu te karte sam radio i izveštavao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste sa sobom nosili tu kartu i da li ste na toj karti obaveštavali ono što ste vi radili gde i kada?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Samo imam kartu kada sam radio kao komandir kao komandir čete o rasporedu snaga na terenu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se to odnosi na ono što ste rekli da se dešavalo u Brnjači, dakle, kad ste tamo bili iznad Bele Crkve? Da li postoji neka karta na kojoj se vidi, odnosno da li je postojala neka karta na kojoj se vidi vaš položaj tamo?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Prvo, u Brnjači nisam imao položaj. Znači, moja jedinica je došla pod komandom potpukovnika Đokića na izvršenje zadatka i odmor i pripremu za izvršenje zadatka koji je sledio 25. na osnovu zapovesti mog komandanta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li postoji neka karta na kojoj se to vidi? Odgovorite samo sa da ili ne.

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa, na ovoj karti Bele Crkve vidi se Brnjača. U tu sam rasporedio jedinicu u podrum. Znači, raspored jedinice je bio u podrumu. A dalje se vidi, znači, na izvršenju zadatka kad sam bio kod Velike Hoče i Opteruše i položaj na karti se vidi minobacača ucrtan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Za sada nas zanima samo Bela Crkva. Karta koja je bila pred Pretresnim većem nije dobro identifikovana. Za zapisnik: radi se o dokaznom predmetu svedoka Delića i to je bio tabulator 360. Recite nam kada ste vi po prvi put videli ovu kartu?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ovu kartu samo vidio kod mog komandanta borbene grupe, ali sa kompletnim rasporedom snaga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, to je vrlo korisno. Na ovoj konkretnoj karti, molim da se stavi na grafoskop kako bi svi mogli da je pogledamo. Slobodno uzmite vremena koliko vam je potrebno. Vi ste nam rekli da ste videli to kod

komandanta vaše borbene grupe. Recite nam kada ste videli, pre operacije, tokom ili posle akcije, odnosno dejstva?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ovu kartu, znači, samo Belu Crkvu, ovu kartu, znači ovo sam sada vidio ovo prvi put ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, ova karta.

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ovu sam vidio prvi puta na pripremi, ali kažem, znači kartu za izvršenje zadatka sam vidio sa mojim komandantom, znači, kartu za izvršenje zadatka.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Fokusirajmo se na ovu kartu. Dakle, vi ste prvi put videli ovu kartu tokom priprema, za šta?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Za svedočenje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. A šta ste saznali o tome ko je načinio ovu kartu?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Kad sam ja kartu dobio nisam se raspitivao ko je činio kartu, jer poznato mi je, znači kartu, odluku su donosili komandanti i oni su ucrtavali na mapi, odnosno karti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste shvatili da se radi o karti koja ima veze sa akcijom u koju ste vi bili uključeni? U stvari, recite nam šta ste vi shvatili, o kakvoj karti se ovde radilo, budući da su vama postavljena pitanja u vezi sa tim?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Već sam napomenuo, znači, ovo je karta, znači, ovde Bela Crkva i raspored borbene grupe 2 za izvršenje zadatka, borbena grupa 2 na početnoj liniji i ujedno to je pravac kretanja jedinica za izvršenje zadatka koje su se kretale prema Orahovcu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali šta ste vi shvatili, o kakvoj se karti radi? Dakle, ko je napravio, ko je pripremio, da li imamo datum na ovoj karti? Ali recite nam kako ste vi shvatili ovu kartu?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa shvatio sam kao dokument, odnosno kartu na osnovu koje su se rešavali, znači, pismeni dokument koji je prenešen na kartu za izvršenje zadatka.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja želim da nam pomognete sa sledećim: da li je karta načinjena tada u to vreme ili kasnije?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Karta je načinjena pre izvršenja zadatka.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ova konkretna karta?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, to je vrsta karte koju biste vi kao komandir čete ili komandir voda videli u štabu komande, zar ne? U štabu komandanta.

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Komandanta borbene grupe, da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, budući da je veličina ovih karti vrlo zgodna i to su veličine karti koje bi možda komandanti jednostavno, odnosno, komadiri nosili sa sobom u svojim malim jedinicama. Da li je ovo veličina karte koja je vama bila na raspolaganju da imate sa sobom?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ovo nije veličina karte koja se nosi, gospodine. Znači, ovo je kopija koja je smanjena. Ovo je umanjeno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali to je vrsta karte ili karta, šta god da nam vi kažete u vezi sa tim, koju ste vi videli pre akcije?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pogledajmo prvo kartu, a onda ćemo pogledati snimak iz vazduha.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Najs, ja sam malo zbunjen. Mislim da je svedok rekao da je on prvi put video ovu kartu tokom priprema za svedočenje.

TUŽILAC NAJS: Da, ali on je takođe rekao, osim ako ja nisam pogrešno shvatio ...

SUDIJA ROBINSON: Postoje dve karte.

TUŽILAC NAJS: Da, karta je napravljena pre nego što je izvršen zadatak i onda sam ja pitao da li se radi o ovoj konkretnoj karti, a on je rekao da. To je na strani 21, redovi 4 i 5.

SUDIJA ROBINSON: Dakle to je karta za akciju, za operaciju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, ova konkretna karta kojom se sad bavimo. Gospodine, molim vas, pomozite nam ako možete, recite nam koja je udaljenost između Brnjače i centra Bele Crkve?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodin Najs zbunjuje svedoka. Molim vas, svjedok ne kaže da je... On je rekao da je ovu kartu video u pripremi. A kad kaže da li se radi o konkretnoj karti, svjedok je to razumeo da li se radi o karti konkretnog terena, a ne o ovoj karti koju je on video u pripremi. To je toliko očito.

SUDIJA BONOMI: Pa, meni nije očigledno. Nisu pitanja zbunjujuća, već su, po mom mišljenju, odgovori zbunjujući.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja ću da nastavim budući da moram da budem kratak zbog vremena potrošenog na glavno ispitivanje. Recite nam otprilike koja je udaljenost između Brnjače i centra Bele Crkve? Ovde na ovoj karti nemamo razmeru, ali budući da ste vi upoznati sa tim terenom, recite nam otprilike o kojoj udaljenosti se radi?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Udaljenost je otprilike oko 1.000 metara vazdušnom linijom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, za svaki od ovih kvadrata vi biste rekli da otprilike obeležava 500 metara. Naravno, mi to možemo da proverimo, ali recite nam.

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Jedan centimetar na ovoj karti u prirodi znači 250 metara, a ovde je daljina oko tri do četiti centimetra i tu negde do 1.000 metara.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, hteo bih sada da pogledamo ovu fotografiju iz dokaznog predmeta 157, tabulator 2. Molim da se fotografija stavi na grafoskop. Da li prepoznajete ovo što se vidi na fotografiji. Radi se o Beloj Crkvi. Kako biste se orijentisali, mislim da se vrlo dobro vidi džamija u sredini, malo na desno. Da li prepoznajete ovaj snimak kao snimak Bele Crkve? Da li prepoznajete ili ne prepoznajete? Vi ste vojno lice. Tu je poznat

teren. Ja sam hteo da nam nešto kažete, ali ako ne možete, u redu. Hteo sam da pitam u kom pravcu, odnosno, na kojoj udaljenosti ako gledamo iz ovog ugla, gde ste se vi nalazili u noći između 24. i 25. Ovo je centar Bele Crkve. Dakle, vi ste bili locirani negde otprilike barem pola kilometra, a možda i kilometar odavde, zar ne?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne mogu na ovoj karti pokazati vam. Pokazaću na karti, znači, gdje sam bio smešten. Znači, na ovoj slici ne mogu. Znači, na mapi pokazujem znači tačno mesto gde sam bio smešten sa jedinicom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste nam to pokazali na ovoj karti. Vi ste nam pokazali gde se nalazi Brnjača. Molim da ostane ovaj snimak iz vazduha na grafoskopu. Jednostavno nemam dovoljno vremena. Da li prepoznajete ovo korito potoka, budući da vas je optuženi pitao u vezi sa tim. Da li vidite to?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja ga ne vidim ovde. Jer ta reka ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste vojno lice koje je došlo ovamo da nam pomogne. Nama je potrebna vaša pomoć. Ali možda ja mogu vama da pomognem. Ako pogledate kartu, sa desne strane videćete da imamo jednu krivudavu liniju nekog žbunja ili drveća. Da li vi na osnovu vojnog iskustva možete da nam kažete da li mislite da je to možda korito potoka? Pogledajte snimak. To bi mogla da bude i neka živica, mogla bi da bude i neki vijugav put, a mogao bi da bude i potok, korito potoka. Recite nam šta vi mislite o čemu se tu radi?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Najs, ja sam pešadijski oficir u penziji i ne tumačim aero snimke, nego krećem se po zemljištu dole. A ovo može biti i potok, može biti i vrzina. A reka Belaja nastala u selu Bela Crkva.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Iznad sela, prema Rogovu (Rogove), videćete jednu crtu koja prelazi ovo rastinje. Ta crta je železnička pruga. Na mestu gde se ona ukršta sa potokom nalazi se jedan most. Da li vam je taj most poznat?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vidite, prema iskazima mnogih očevidaca i preživelih kaže se da su upravo kod tog mesta masakrirani ljudi 25. ujutro.

Vi niste bili tamo kod tog mosta. Vi ste bili pola kilometra ili ceo kilometer dalje, zar ne?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam vama u odgovoru napomenu doslovce, znači, moja jedinica, znači, nije izvršavala takve zadatke, jer se nalazila kod Brnjače, ali je bilo mirno i nisam čuo da je neka jedinica uradila to.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Rekli ste nam da vas je nešto uznemirilo ujutro 25. Šta vas je to uznemirilo? Mi ovde, naime, imamo iskaze svedoka o tome da su snage ušle u Belu Crkvu pre nego što vi to tvrdite. Da li je to što je Bela Crkva zauzeta to što vas je uznemirilo?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Najs, ja sam rekao da u toku noći, znači oko 24.00 časa uznemirio nas je prelet NATO avijacije, a ne ništa ujutro 25. Nego sam 25. ujutro izvršio pripremu jedinice i krenuo na izvršenje zadatka prema Velikoj Hoči.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dva poslednja pitanja. Pogledajte ovu sličnu, ali malo detaljniju fotografiju. To je fotografija iz vazduha Bele Crkve. Snimljena je u junu 1999. godine. Vidite li oštećenja na kućama? Možete li da objasnite kako je došlo do tih oštećenja?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa, verovatno dejstvom NATO avijacije po selima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A, NATO avijacija. Znači NATO avijacija je odabrala neke kuće i onda ih zapalila. Da li vi to kažete?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja nisam rekao da je zapalila, nego granatrala i dejstvovala je po tim mestima. A mnoga mesta mogu nabrojati gde je delovala NATO avijacija.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali pogledajte ovu fotografiju. A, u stvari, ako ste vi već pešadijski oficir, pogledajte onda ovu ovde. To je iz istog dokaznog predmeta. To je još detaljniji pogled. Vidite li vrstu štete na kućama? Zidovi stoje, ali krovova nema. Ovde se ne vide nikakvi krateti od bombi, nikakva šteta od eksplozija. Da li je ovo šta ovde vidimo šteta koju prouzrokuju bombe ili šteta koju prouzrokuje artiljerija kada uništi selo? Ovo drugo, zar ne?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: To su konstatacije, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja vam postavljam pitanje. Recite nam da li vi stvarno kažete da je ovo vrsta šteta koja nastaje od bombardovanja ili je to vrsta štete koja može da nastane samo od artiljerijskog granatiranja?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ovo je nastalo verovatno od dejstva NATO avijacije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Recite mi koja je bila vaša funkcija sledećeg dana, 25. marta? Da li je vaš zadatak bio da očistite sela?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Moj zadatak je bio podrška snaga u razbijanju i uništenju šiptarskih terorističkih snaga na pravcu Velika Hoča, Opteruša, Samodraža (Samadrexhe), Trlište, znači podrška snaga, u ulozi komandira vatrene grupe minobacača.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste učestvovali u čišćenju sela? Da ili ne?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne, ne. Nisam u čišćenju sela nego borba protiv šiptarskih terorističkih snaga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, onda potpuno je pogrešno opisati ono šta ste radili kao čišćenje sela?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Čišćenje sela postoji kao taktička aktivnost koja se sprovodi u borbi u naseljenom mestu. A podrška snaga u borbi protiv šiptarskih terorističkih snaga, znači, ja sam u ulozi komandira vatrene grupe vršio podršku snaga u razbijanju i uništenju šiptarskih terorističkih snaga u Opteruši, odnosno Trlištu i dalje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Čišćenje, znači, nije reč koja se može upotrebiti za opis vaše aktivnosti 25. marta, zar ne?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa, malopre sam napomenuo. Znači, čišćenje postoji kao taktička radnja koja se sprovodi, znači, u pešadijskim jedinicama za čišćenje od šiptarskih terorističkih snaga, znači, razbijanje i uništenje u borbi u naseljenom mestu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste bili svedok na suđenju Mančiću, zar ne?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jednog kosovskog Albanca ubio je ko? Pripadnik vaše jedinice?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja nisam bio za taj deo i to mi nije poznato.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pa, o čemu se onda radilo u tom suđenju? Čemu se sudilo?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa, radilo se o suđenju Mančiću, ali ja nisam bio svedok za taj deo što ste spominjali.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Recite nam onda nešto o Mančiću? Mančić je optužen zato jer je nekim od svojih vojnika rekao da pucaju u Albance. Tačno ili netačno?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne mogu da pričam o onome koji nije bio moj pretpostavljeni i nije bio moj starešina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Od vas se tražilo da date najuopštenije odgovore da li se bilo šta dogodilo na Kosovu. Dajem vam još jednu šansu. Da li je Mančić bio optužen za to što je svojim vojnicima dao naređenje da pucaju u Albance? Da ili ne?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: On je osuđen.

TUŽILAC NAJS: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Imate li dodatnih pitanja, gospodine Milošević?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Samo jedno pitanje.

DODATNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kapetane, ako možete na njega da odgovorite iz svog iskustva i onoga šta vi znate. Da li posledica dejstva granate iz avionskog topa na neki cilj i iz zemaljskog topa ili minobacača na neki cilj može da se utvrdi neka razlika kada se gleda ovakav snimak?

SVEDOK SARVANOVIĆ – ODGOVOR: Na osnovu ovoga se ne može utvrditi klasično, ali može da se utvrdi, znači, dejstvo granata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Kapetane, ovim je vaše svedočenje završeno. Hvala vam što ste došli da svedočite na Međunarodni sud. Sada možete da idete.

SVEDOK SARVANOVIĆ: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Možete da pozovete sledećeg svedoka, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Sledeći svedok je potpukovnik Zlatko Odak.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, napolju čeka gospodin Janoš Sel. Izgleda da je došlo do neke zabune. Napolju ne čeka potpukovnik Odak. Hajde da onda nastavimo sa gospodinom Selom. Molim da se u sudnicu uvede gospodin Janoš Sel. Kakva je situacija sa gospodinom Selom? Da li je on oficir?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Potpukovnik.

SUDIJA ROBINSON: Vratili smo se na prvobitni raspored. Ipak će sada da svedoči potpukovnik Odak. Molim da se gospodin Odak uvede u sudnicu. Možda bi sekretar trebalo da uzme u obzir da su svi ovi svedoci koji svedoče danas, svedoci koji krako svedoče, pa bi zbog toga svi sledeći svedoci koji su danas na redu trebalo to da imaju na umu. Molim svedoka da pročita svečanu izjavu.

SVEDOK ODAK: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, sedite. Gospodine Miloševiću, možete da započnete sa ispitivanjem.

GLAVNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro jutro, potpukovniče.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Dobro jutro, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Predstavite se najkraće.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ja sam Zlatko Odak. Rođen sam 8. maja 1961. godine u Beogradu. Po nacionalnosti sam Srbin. Ovaj, završio sam od vojnih škola Vojnu gimnaziju, Vojnu akademiju kopnene vojske i Školu za komandno-štabno usavršavanje. Nalazio sam se na svim dužnostima od komandira streljačkog voda do načelnika štaba brigade. Toliko bi bilo najkraće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde ste službovali?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Službovao sam od 1986. godine kada sam i završio akademiju u garnizonu Đakovica (Gjakove) do 1999. godine, odnosno do izvlačenja sa Kosova...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle ...

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: A zatim ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Izvolite.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: A zatim u garnizonu Beograd i Kragujevac.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ste jedan od rekao bih retkih oficira Vojske Jugoslavije, a pre toga Jugoslovenske narodne armije koji je 15 godina u garnizonu Đakovica. Skoro 15 godina.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: 13 i po. Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pretpostavljam da su vam dobro poznati bili i uslovi i okolnosti, stanje u Đakovici.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, u potpunosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi ...

SUDIJA ROBINSON: Da li ste vi još uvek aktivni oficir?

SVEDOK ODAK: Jesam, gospodine Robinson, u činu potpukovnika sam. To sam zaboravio da kažem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta ste bili tokom rata na Kosovu?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Tokom rata na Kosovu obavljao sam dve dužnosti, da kažem. U prvom delu rata bio sam na dužnosti komandanta pozadinskog bataljona u 52. artiljerijskoj raketnoj brigadi PVO, a u drugom

delu rata, pošto sam ja izrastao kao starešina u Drugom bataljonu 549. brigade, tražio sam da se vratim u taj bataljon i bio sam u Drugom bataljonu, znači, od sredine rata do kraja u Drugom bataljonu 549. brigade, zamenik komandanta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Do sredine rata, šta je to preciznije?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa to je negde otprilike, ne sećam se sad tačnog datuma ali negde oko 20. maja, tako nešto sam bio u 52. brigadi, a posle sam prešao u 549.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, do 20. maja vi ste bili komandant pozadinskog bataljona ove 52. PVO brigade u Đakovici?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je negde, znači, do 20. maja. E sad, recite, potpukovniče, molim vas, vaš bataljon je bio sve vreme stacioniran u Đakovici. Da ili ne?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bila još neka jedinica stacionirana u Đakovici u to vreme?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: U samom gradu Đakovica bio je stacioniran samo komandni divizion 52. ARBR PVO-a drugih jedinica nije bilo osim mog bataljona.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, osim komande vaše brigade, vi ste bili jedina jedinica u Đakovici u to vreme.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Odak, ovde se govori o tome da su se u Đakovici dešavali razni događaji, zločini i tako dalje i da su ih počinile snage SRJ, pa vas zato pitam, samo vaša jedinica je, dakle, bila u Đakovici u to vreme?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, rekao sam. Samo moja i komandni divizion koji opslužuje komandu brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite, samo najkraće, kakvo je bilo stanje u Đakovici? Vi ste živeli tamo 14 godina. Kakvo je bilo stanje u Đakovici tih godina kad ste vi tamo živeli?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste imali socijalne veze, prijatelje? Da li ste se družili, na primer, sa Albancima? U Đakovici živi mnogo Albanaca. Mislim jednostavno kako ste, kako je izgledao život u Đakovici?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, ja sam se u Đakovici i oženio. Moj tast i rodbina moje supruge su odrasli sa Albancima, tako da sam preko njih upoznao dosta Albanca i imao sam dosta poznanika. Pa, družio sam se normalno kao i sa svim ostalim građanima, ovaj, kako srpske, tako i drugih nacionalnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' bilo nekih problema u tim odnosima na osnovu različite nacionalnosti?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne, nikada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad su počeli prvi problemi koje vi kao stanovnik, može se reći, Đakovice deceniju i po možete da zapazite?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, prvi problemi su, mestimično su se javljali ti problemi po Kosovu. U Đakovici nije bilo nekih posebnih problema. Oni su tek eskalirali negde 1989. godine, ovaj, a zatim, ovaj, pojavom terorista 1997., 1998. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, do 1997., 1998. godine nije bilo nekih nemira?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta se dešavalo 1998. godine, da kažemo odmah i 1999. godine do početka rata? Šta je bilo, šta se dešavalo na Kosovu?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa ja sam 1998. godine bio na dužnosti komandanta borbene grupe 2, 549. borbene brigade i dobio sam naređenje da dubinski obezbedim državnu granicu u rejonu, da kažem, širem rejonu karaule "Mitar Vojinović". To je prostor iznad sela Popovac (Popoc) i Babaj Boks (Babaj i Bokes). Negde znači na sredini između karaule "Mitar Vojinović" i, ovaj, navedenih sela, zbog eskalacije događaja na državnoj

granici. Znači učestalih prelaza, ovaj, sa teritorije Albanije na našu teritoriju, šverca naoružanja, tako da je borbeno grupa obezbeđivala, ovaj, taj prostor sve do septembra 1998. godine. U tom periodu iz sela Smonice (Smonice) i sela Popovac više puta, odnosno višednevni napadi su bili, svakodnevni napadi terorista na kolone vozila koje su prolazile, snabdevale karaule, tako da sam u tom periodu dobio zadatak da obezbedim tu komunikaciju da bih zaštitio naše jedinice koje su išle prema karauli "Mitar Vojinović", Košare (Koshare), Morina (Morine). Ovaj, u jednoj takvoj ... U toku izvršavanja tih zadataka zarobio sam i šest terorista iznad sela Popovac. Ne mogu tačno da se setim datuma. To je bilo negde početkom maja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U maju 1998. godine.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, da. Krajem maja, pardon.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Krajem maja 1998. godine.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Zarobio sam šest terorista koji su predati organima vlasti. Ovaj, u tom periodu stalni su bili napadi terorista iz sela Nec (Nec), Smonica, Bežanić. Zbog mnogo povređenih vojnika, starešina, naređeno je da, početkom avgusta da izvršim napad na teroriste u selu Nec i Smonica, što sam i učinio. I oni su u jednoj akciji u trajanju od jednog dana poraženi, izvukli su se prema selu Racaj (Rracaj). Posle nekoliko dana izvršio sam napad, odnosno, nastavio sam poturu za tim teroristima, međutim, oni su se izvukli u šume tog rejonu Šeremet (Sheremet) i tako dalje. Tamo je vrlo napristupačan predeo, tako da su se tu krili, da kažem, ovaj, jer je za njih taj rejon bio značajan zbog blizine državne granice. I non-stop su boravili u tom rejonu, Šeremet, Dološaj i Pacaj (Pacaj), Racaj i tako dalje, da bi mogli oružje da prebacuju sa državne granice, preko državne granice u dubinu teritorije Kosova i Metohije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste u stvari obezbeđivali tada i neku komunikaciju.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, obezbeđivao sam komunikaciju Đakovica - Ponoševac (Ponoshec).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zašto je bila značajna ta komunikacija za nas, odnosno, za vas koji ste imali zadatak da je obezbedite, a zašto je bila značajna za šiptarske teroriste?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, bila je značajna za nas zato što su se tom komunikacijom snabdevale karaule Morina i Košare.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dve karaule su se snabdevale, dakle, tom komunikacijom.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da. I u jednom periodu su čak teroristi prekinuli, blokirali su tu komunikaciju a za teroriste je bila značajna zato što je sama blizina granice. Oni su pokušavali non-stop kao i 1998. i 1999. godine da izvrše spoj te teritorije sa Albanijom da bi mogli, najlakše bi tu prenosili naoružanje.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, vreme je za pauzu. Idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Da li smo izgubili svedoka? Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste negde u maju 1998. godine kad ste imali ove antiterorističke aktivnosti, zarobili šest terorista?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pod kojim je to okolnostima bilo i gde tačno?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: U tom periodu teroristi su blokirali put prema karaulama Morina i Košare i sprečili snabdevanje jedinica, tako da sam dobio zadatak da obezbedim bočno kretanje jedinice koja je krenula u tom pravcu, tako da kažem, da razbije tu blokadu, da stvori mogućnost da se jedinice snabdevaju na tim karaulama. Iznad sela Popovac našao sam, znači, naišao sam na grupu terorista koji su bili u zasedi. Spremali su se da napadnu tu kolonu. To je samo jedan deo terorista koji su se nalazili u Popovcu. Ja sam ih zarobio i onda su oni napali ovu kolonu koja se kretala. Ovaj, pošto smo mi počeli da ih gonimo, oni su se udaljili u pravcu sela Smonica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A kakav je bio postupak s ovima što su bili zarobljeni?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Zarobljene smo odveli u logor, a zatim smo ih predali organima MUP-a.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ih je iko maltretirao?
SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste govorili maločas o tome šta se dešavalo na toj komunikaciji Đakovica - Ponoševac i u tim selima koja ste nabrojali gde su bile terorističke grupe s kojima ste vi imali posla. Kako je bilo u samom gradu Đakovica? Da li je tamo bilo nekog nasilja ili bilo kakvih incidenata?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Mislite u toku rata?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, mislim u to vreme 1998. godine i pre samog rata.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne, u gradu samom nije bilo incidenata. Narod je normalno živeo i nije bilo nekih događaja posebnih. Teroristi su izbegavali, inače, veće gradove, jer su nalazili uporišta u selima gde su faktički prisiljavali stanovništvo da im priđe i tu su se osećali najbezbednije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mi smo mnogo puta ovde videli, pa ja neću, neću od vas da tražim da pokazujete na mapi, vaša zona odgovornosti je bila sam grad Đakovica i taj rejon Đakovice.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' tako? Da li je taj rejon Đakovice bio značajan, mislim kao čitav rejon, bio značajan za terorističke snage?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, malopre sam rekao, on je bio čini mi se, jedan od najznačajniji rejona. To se videlo i posle u ratu, jer su stalnim napadima na naše organe obezbeđenja državne granice iz Republike Albanije kao i iz dubine naše teritorije pokušavali da ostvare spoj sa Albanijom, da bi stvorili neku osnovu da bi lakše prevodili snage terorističke iz Republike Albanije u, na Kosovo i Metohiju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I gde su tu bila najjača koncentracija i uporišta u rejonu Đakovica, u kojim selima?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Znači, to su bila sela koja sam već pomenuo, to su Nec, Smonica, Bežanići, Racaj i Pacaj i Dološaj, Šeremet, Meja (Meja).

Znači, to je jedan krug da kažem, jedna teritorija elipsastog oblika, ovaj, koja je dosta pošumljena, ispresecana i stvara velike mogućnosti za prikrivanje, tako da su je oni koristili stalno i 1998. i 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Preći ćemo na 1999. godinu. U paragrafu 63 pod (h) navodi se da je do marta, do marta dakle, 1999. godine broj stanovnika u gradu Đakovica značajno porastao zbog velikog broja interno raseljenih lica koja su napuštala svoja sela bežeći pred hotimičnim granatiranjem, namerenim, dakle, granatiranjem od strane snage SRJ i Srbije tokom 1998. godine, bežeći od oružanih sukoba između tih snaga i Oslobođilačke vojske Kosova (UCK, Ushtria Clirimtare e Kosoves), takozvane "Oslobodilačke". Sad s obzirom da ste vi lično bili prisutni u Đakovici, šta možete da kažete o ovim navodima?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Prvo, nije bilo nikakvog, da se izrazim tim terminom, granatiranja, nije bilo nikakvog granatiranja, mada je taj termin meni nepoznat u vojnoj terminologiji, ovaj, da je granatirano. Vojska je gađala ciljeve iz kojih su djelovali teroristi, znači, objekte, bunkere, odnosno, sve objekte odakle su djelovali teroristi. Nije bilo nikakvog namernog granatiranja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta je sa ovom velikom koncentracijom stanovnika do marta 1999. godine u Đakovici? Vi ste stanovnik Đakovice deceniju i po. Šta o tome znate?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, mogu da kažem samo... Mogu to da objasnim kroz način delovanja terorista, ako dozvolite. Teroristi, način delovanja terorista bio je sledeći: dođu u selo, izvrše prisilnu mobilizaciju, na silu nateraju stanovništvo da kupi oružje, znači, puške su obično bile od 200 do 300 maraka, zatim naredi stanovništvu da se utvrdi, da kopa rovove oko sela, čime su stvarali, ovaj, sliku da se selo brani. I vojska, kad vojska nije napadala teroriste, stanovništvo je bilo u selu. Onda sledeća radnja je da teroristi napadnu vojsku ili organe unutrašnjih poslova. Kada vojska napadne teroriste, teroristi naredi stanovništvu da se iseli iz sela. Time se stvara slika da se, ovaj, stanovništvo iseljava pod pritiskom vojske. U stvari je obratno. Tako da ... To sam bio lično svedok. Gde god sam napao neko selo stanovništvo je bežalo iz sela u toku tih akcija jer su ih teroristi terali da beže.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dalje se navodi da je stalno kretanje tih interno raseljenih lica pojačano 24. marta 1999. godine, kada su, kako tu stoji: "Nakon nasilnih proterivanja," dakle nasilnih proterivanja, "u gradu Đakovica mnoga interno raseljena lica se vratila u okolna sela iz kojih su ih snage SRJ i Srbije ponovo proterale". E sad, molim vas, vi ste bili dakle bili u Đakovici. Kakvo je to bilo nasilno proterivanje u gradu Đakovica?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Nije bilo nikakvog nasilnog proterivanja, ne u gradu Đakovica, nego nigde u rejonima gde sam ja bio. Niti sam ja čuo da je igde bilo nasilnog proterivanja. A napomenuo sam način delovanja terorista i zbog čega su vršili ta iseljavanja, preseljavanja i tako dalje. Ovaj, ono što mi je, što ja znam sigurno, znači da je stanovništvo bežalo od NATO bombardovanja. To sam i lično u razgovoru sa ljudima koji su, izbeglicama razgovarao. Oni su se sklanjali kod rodbine u dubinu teritorije ili gde su mislili da im je sigurnije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dalje se kaže da su: "Srpske snage kontrolisali i koordinirale kretanje ovih interno raseljenih lica na putu iz ovih sela u grad Đakovica i natrag i na kraju do granice između Kosova i Republike Albanije. Oni koji su išli pešice poslali su iz grada Đakovica direktno na jedan od nekih graničnih prelaza. Ono koji su putovali motornim vozilima, usmeravani su da pre granice skrenu prema gradu Prizrenu". Recite, molim vas, da li je vojska kontrolisala kretanje izbeglica i šta je istina u vezi sa ovim tvrdnjama?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Prvo, vojska nije kontrolisala kretanje izbeglica niti je imala taj zadatak. Prevashodni zadatak vojske je bio da odbrani zemlju od NATO agresije. Ja sam, pošto sam bio u gradu Đakovici, imao sam prilike da vidim to stanovništvo, na žalost i imao sam prilike da razgovaram s njima, sa ljudima koji su se kretali čak iz Mitrovice (Mitrovice), gde je bilo mnogo dece. To su strašne slike. Imao sam priliku da razgovaram s tim ljudima. Prevashodno je bio strah od NATO bombardovanja. Drugo, mnogo njih je tvrdilo da su im pretili teroristi da ne smeju da se vrate svojim kućama, da moraju da idu u Albaniju, ovaj, verovatno zbog toga da bi se stvorila slika navodne humanitarne katastrofe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U paragrafu 63 pod (i) navodi se da je počev od 24. marta, dakle, to je sad prvi dan rata ili približno tog datuma pa sve do 11. maja, vi ste bili do 20. maja u Đakovici.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, to pokriva ceo ovaj period gde ste sve vreme vi bili. Dakle, "od 24. marta pa do 11. maja snage SRJ i Srbije su počele da prisiljavaju stanovnike grada Đakovice na odlazak," da su se rasporedile po gradu idući od kuće do kuće, naređivale kosovskim Albancima da napuste svoje domove.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: To je apsolutno netačno. Ja sam se, znači, nalazio sa svojom jedinicom u Đakovici i svaku noć sam komunicirao sa tim ljudima, sa stanovništvom Đakovice, tako da ti podaci sigurno nisu tačni. Ovaj, ne znam šta bih tu još mogao da kažem, ali tamo gde se nalazila moja jedinica okolo je živelo i stanovništvo Đakovice tako da, živelo je normalno, oni koji se nisu plašili bombardovanja, koji su ostali tu gde jesu. Ili nisu imali gde da odu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li išta znate o tome da su naše snage išle od kuće do kuće i prisiljavale stanovništvo da napusti?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Opet kažem, tamo je bila moja jedinica i moja jedinica, taj pozadinski bataljon je imao zadatak da snabdeva jedinice brigade municijom, hranom, zdravstveno zbrinjavanje, i tako dalje. Ovaj, nije tačno da je tako nešto neko radio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda se takođe navodi u ovoj istoj tački da su u nekim slučajevima ljudi ubijani, a mnogima je prećeno smrću: "Mnoge kuće i radnje koje su pripadale kosovskim Albancima su," kako se tvrdi, "zapaljene, dok su radnje Srba bile zaštićene". Dakle, to je slika koja se ovde predstavlja. Je li to tačno?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Nije tačno da je bilo kome prećeno, niti je ko proterivan, niti da su zapaljivane radnje Albanaca. Ono što je zapaljeno u gradu Đakovici, to je isključivo bilo od dejstva NATO bombardovanja, jer i po mojim rejonima, meni se bataljon nalazio u severnom delu Đakovice prema Peći (Peje), gde je živelo okolo stanovništvo. U tom rejonu gde sam se ja nalazio živelo je i stanovništvo Đakovice, normalno. Ovaj, i više puta je dejstvovano po mojoj jedinici tako da pogodeni su mnogi objekti civilni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, s obzirom da ste vi bili tamo, jest li vi lično obišli ta mesta koja su gađana? Šta ste videli od toga?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Bio sam, pošto sam, pošto mi je jedinica izvršavala zadatke po celom gradu, ovaj, obilazio sam često grad. Posebno, posebno ono što je bilo najstravičnije, to je, pošto je to već, isto pripada

gradu Đakovici, odnosno na izlazu iz grada Đakovice, to je kolona izbeglica koja je pogođena. Ne sećam se, čini mi se 24. aprila, nisam siguran koji je datum, izbeglica koja je pogođena NATO bombama, ovaj, kao i naselje Maja gde su bile srpske izbeglice iz Krajine. Pogođena je fabrika "Erenik", sokara. To je deo gde pretežno živi srpsko stanovništvo. Tu je nastradalo više civila prilikom bombardovanja te fabrike.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sokara, ovde gde piše "sokara", to ste hteli da kažete fabrika gde se proizvode sokovi.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, tako su je ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, tako je u lokalnom ...

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: U lokalnom ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... žargonu.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: ... žargonu, da. Ovaj, posebno je bio gađan ovaj deo koji gravitira prema brdu Čabrat (Cabrat), deo grada znači. Tu, koliko znam, da je uništena i džamija i taj deo je prilično bio spaljen NATO bombardovanjem, jer na Čabratu se nalazio vatreni položaj raketnih divizionara ranije, dok se nisu dislocirali u druge rejone, pošto su često menjali položaje, ovaj, nalazio se vatreni položaj i gore smo na brdu tom stavljali makete koje su, koje je NATO avijacija stalno gađala, tako da je vrlo često dolazilo do gađanja civilnih, promašaja velikih, gađanja i pogađanja civilnih objekata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi imate, pošto ste vi komadovali praktično jedinom jedinicom u Đakovici, da li je bilo ko od vaših vojnika zapalio neku kuću?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, mogu vam reći to sigurno nije. Bar po mojim saznanjima, a ja sam inače važio kao veoma strog oficir. Moj komandant brigade, general Došan, tada pukovnik, ovaj, je jedan izuzetan čovek i starešina koji ne bi to dozvolio. U krajnjoj liniji, svi slučajevi koji su otkriveni, kriminala ili bilo čega, oni su, ovaj, sankcionisani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Piše ovde u ovoj tački, odnosno, u paragrafu 63(i): "24. marta 1999. godine stara džamija u Rogovu, Bazar," dakle, stara džamija u Rogovu, zatim Bazar, "džamija Hadum i islamska

biblioteka pored nje, bili su među nekoliko kulturnih objekata koji su velikim delom ili potpuno uništeni". Šta vi o tome znate? Vi ste bili na licu mesta.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ta džamija u Rogovu ne mogu da kažem jer tamo nisam bio, ovaj, u tom periodu, ali malopre sam napomenuo da je ta džamija gravitirala prema objektu Čabrat.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorite o džamiji Hadum ...

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije Rogovo, Hadum ...

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, Hadum, Hadum.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ovaj i da je taj deo koji gravitira prema brdu Čabrat gađan često od NATO, odnosno ne često, nego svakodnevno i taj deo grada je najviše oštećen od NATO bombardovanja. Tu je i ta džamija pogođena i biblioteka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se ... Ja vas ne pitam za ovo gde vi niste bili, bili ste tu znači gde je Bazar, džamija Hadum i islamska biblioteka. Bazar, o čemu se tu radi? Šta je to Bazar u Đakovici? Pijaca?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, to je pijaca. To je, ako mislimo na istu, na istu džamiju ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, džamija je jedno, džamija Hadum, a Bazar, bazar u Đakovici, je l' to u centru? Je l' to ...

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Bazar, bazar, da, da, pardon. Bazar se nalazi, da kažem, blizu centra grada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Od čega je stradao Bazar?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Bazar džamija ... U blizini Bazar džamije je bila razmeštena moja jedinica, jedan deo moje jedinice po kojoj je baš dejstvovano. Ne mogu sada da kažem tačno dan kada se to desilo, ali pogođena je NATO bombama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala vam. "U periodu od 2. do 4. aprila," kaže se ovde, "na hiljade kosovskih Albanaca koji su živeli u gradu

Đakovica i susednim selima priključilo se velikoj koloni, bilo pešice ili kolima, kamionima ili traktorima ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, samo da postavim potpukovniku jedno pitanje. Vi kažete da je NATO bomba uništila Bazar? Da li to kažete?

SVEDOK ODAK: Da.

SUDIJA ROBINSON: A kako to znate?

SVEDOK ODAK: Pa, kažem, moja jedinica se nalazila u, nalazila, pošto su se često menjali ti rejoni razmeštaja, u jednom periodu se nalazila i u blizini Bazara i džamije. Gađani su više puta rejoni gde je bila razmeštena moja jedinica.

SUDIJA ROBINSON: Znači, vi ste bili očevidac NATO bombardovanja Bazara?

SVEDOK ODAK: Nisam bio u tom trenutku tu, ali, ovaj, svedočenje mojih vojnika, ovaj, onih koji su bili tu trenutno, ja sam došao kasnije u nekom periodu, ne sećam se tačno kada je to bilo, ovaj, možda posle pola sata ili sat, uglavnom gde god je gađana moja jedinica, ja sam se pojavljivao posle nekog vremena, kad me izveste o tome i tako dalje.

SUDIJA ROBINSON: Rekli ste da se ne sećate datuma, ali da li se sećate dana, kog dana u nedelji je to bilo?

SVEDOK ODAK: Zaista mi je žao, gospodine Robinson, ali šest godina je prošlo, ne bih mogao da se setim, odnosno, ne sećam se.

SUDIJA ROBINSON: Da li je još nešto bilo uništeno NATO bombardovanjem? Ako jeste, recite nam šta?

SVEDOK ODAK: Pa, napomenuo sam malopre, ovaj, deo, znači, deo Đakovice koji gravitira prema tom brdu Čabrat koje se uzdizalo iznad Đakovice je skoro potpuno uništeno bombardovanjem. Jer opet kažem, tamo su bili vatreni položaji i stavljale su se makete i svakodnevno je NATO

avijacija gađala taj rejon. Uništen je deo, potpuno su uništeni objekti civilni oko kasarne ...

SUDIJA ROBINSON: Da li je na području bazara još nešto bilo uništeno od NATO bombardovanja?

SVEDOK ODAK: Pa, oštećene su okolne kuće.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitao sam vas u vezi sa ovom tvrdnjom, "U periodu od 2. do 4. aprila," kaže se ovde, "na hiljade kosovskih Albanaca koji su živeli u gradu Đakovica," dakle, radi se o stanovnicima Đakovice, "i susednim selima se priključilo velikoj koloni, bilo pešice ili kolima, kamionima ili traktorima i krenuli prema granici sa Albanijom". Šta znate o tome i zašto su ti ljudi odlazili i da li je bilo masovnog iseljavanja stanovnika iz Đakovice?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Stanovnici okolnih sela, rekao sam malopre, jedni iz straha od NATO bombardovanja, drugi od pretnji terorista da napuste svoja sela i da idu u Albaniju, išli su tamo gde su smatrali da im je bezbedno. Jedni su išli u Albaniju, drugi su se smeštali kod rodbine u Đakovici, treći su se smeštali po selima kao što je Rača (Race), Moglica (Maliq), Petrušan (Pjetershtan), tako da nije bilo nikakvog proterivanja. Oni su odlazili tamo gde su smatrali da im je bezbednije.

SUDIJA ROBINSON: Potpukovniče, recite nam na osnovu čega temeljite tu svoju tvrdnju da su neki od stanovnika odlazili zbog straha od NATO bombardovanja? Odnosno, recite nam konkretne informacije imate u vezi sa tim?

SVEDOK ODAK: Pa, to sam u onom prethodnom pitanju rekao. Ovaj, direktno sam razgovarao sa kolonom izbeglica negde oko njih, grupom izbeglica, kažem oko 100 ljudi je tu bilo, žena, dece, staraca. Ovaj, pošto su prolazili pored fabrike "Emin Duraku" gde je bila ... Oni su dolazili iz pravca Kosovske Mitrovice i Peći, gde je bila, ovaj, smeštena moja komanda, u toj fabrici. U jednom trenutku, ovaj, bombardovana je, bombardovana je... To brdo Čabrat se nalazi od puta nekih 300, 400 metara gde se kretala ta kolona izbeglica. Ja sam ih primio u krug fabrike, dali smo im hrane što smo

mogli i vode i tu su se ljudi, da kažem, pojedini jдали i žalili, ovaj, na svu tu situaciju i iznosili su, pojedinci su iznosili da ih je strah od bombardovanja i da oni moraju da idu za Albaniju. Drugi su govorili drugo, ali opet u strahu da ih neko ne čuje.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo još ovaj detalj da račistimo. Da li su se masovno iseljavali sami stanovnici grada? Malopre ste rekli da su se čak neki iz sela sklanjali kod rodbine u samom gradu Đakovica. Da li su se masovno iseljavali stanovnici grada Đakovice?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne, nisu. Pa, to se videlo i na kraju, ovaj, rata. Đakovica je imala ja mislim duplo više stanovnika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, iz samog grada Đakovice stanovnici se po pravilu nisu iseljavali?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, onda se dalje kaže da su: "Snage SRJ i Srbije usmeravale ljude koji su bežali na unapred određene pravce a onda na kontrolnim punktovima većini kosovskih Albanaca oduzimali lična dokumenta i automobilske tablice. U nekim slučajevima za prevoz lica do granice sa Albanijom korišćeni su kamioni jugoslovenske vojske". Šta možete o tome da kažete?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ovaj, kao što sam već rekao, vojska nije kontrolisala kretanje civilnih lica. Jedinice sve su se nalazile na državnoj granici u rejonima razmeštaja gde su organizovali odbranu, tako da jedinica nije bilo, niti sam ja čuo da je iko kontrolisao niti oduzimao dokumenta ili prevezio ih bilo kakvim prevoznim sredstvima. Ono što su imali ti ljudi jadni, oni su se tim prevozili. Oni koji nisu imali, oni su išli peške čak iz Mitrovice. Ovaj, tako da bih sigurno čuo da se tako našto desilo, jer sam non-stop bio u Đakovici, u samom gradu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Optužnicom pod paragrafom 63 koji nosi oznaku (ii) navodi se da su u ranim jutarnjim časovima 27. aprila ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najš.

TUŽILAC NAJS: Optuženi pravi istu grešku kao kada citira paragrafe Optužnice i ovo samo treba ispraviti za zapisnik jer u svakom slučaju radi se 63(H)(i) ili (ii) i jednostavno to treba ispravno uneti za zapisnik.

SUDIJA ROBINSON: Imajte to na umu, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. "U ranim jutarnjim časovima 27. aprila 1999. godine ili otprilike u to vreme snage SRJ i Srbije krenule su u veliku ofanzivu na doline Caragoj, Erenik i Trava, opština Đakovica u nameri da isteraju stanovništvo iz tog kraja". Šta vi o tome znate?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Već sam rekao u prethodnim pitanjima da je taj rejon izuzetno bio značajan za teroriste i njihova koncentracija u tom rejonu je stalno varirala brojčano. U jednom trenutku, po informacijama koje sam ja imao, oni su ugrozili pozadinu naših jedinica, odnosno pozadinu prvih ešalona borbenih rasporeda jedinica, tako da je bilo neminovno da se izvrši pretres tog rejona i, ovaj, da se onemogući teroristima da ugrožavaju naše jedinice i koliko ja znam ta akcija je, jedini cilj te akcije je bio da se teroristi proteraju iz tog rejona.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja sam tačno citirao. Ovo je Đakovica cela u paragrafu 63 pod (h), a ovo je podtačka (ii).

SUDIJA ROBINSON: Da, kao II, ali nastavimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nema tačke iznad, samo je kao slovo "i". Dakle, ovo ste, ovo ste rekli šta je bilo.

prevodioci: Molimo da optuženi malo pomeri mikrofon.

SUDIJA ROBINSON: Molim da se pobrinete da se mikrofon optuženog pomeri. To su zatražili prevodioci. Da, molim vas nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U ovom paragrafu koji sam vam maločas pomenuo: "U mestima Meja, Korenica (Korenice) i Meja Orize (Orize) izdvojen je veliki broj civila iz mase seljana koji su bežali i koji su odvedeni i pogubljeni". Dalje se kaže da je toga celog dana, dakle toga celog dana su seljani pred direktnim pretnjama snage SRJ i Srbije napuštali svoje kuće i priključivali se traktorima, konjskim zapregama i u kolima i na kraju prešli

u Albaniju. I onda opet ovo da su mnogima pre prelaska granice oduzeta dokumenta. Dakle, šta vi o tome znate?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Mislite na 27. april, je l' tako?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da. 27. aprila, to je cela ova podtačka. Rekao sam 27. aprila ta velika ofanziva, kako se ovde kaže, a onda ovo što sam vam citirao da se u ovim mestima, "veliki još neutvrđen broj Albanaca civila muškog pola izdvojen iz mase seljana koji su bežali, odveden i pogubljen".

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Nemam takav podatak. Da se tako nešto desilo sigurno bih znao jer deo moje jedinice je učestvovao u toj akciji, u blokadi tog prostora. Naređenjem komandanta brigade, pošto u Đakovici više nije bilo drugih jedinica i nije bilo jedinica koje bi intervenisale u slučaju napada na teroriste u samom gradu, naređeno mi je da formiram jednu četvu, ovaj, jačine oko 100 ljudi, znači, u tri voda, ovaj koja bi intervenisala u slučaju napada terorista ili bi se angažovala negde po nekom zadatku po naređenju komande korpusa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To znači vi kao komandant logističkog bataljona, a koji, u stvari i nemate neke borbene funkcije u tome.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne, nemamo. Znači zadatak pozadinskog bataljona nije borbena jedinica. Ali sticajem okolnosti zato što nije bilo drugih jedinica, ja sam izdvojio deo vojnika koji su obezbeđivali rejone razmeštaja jedinice i od njih formirao tu jedinicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, dobro...

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Učestvovao sam u... Izvolite...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Izvolite, izvolite, završite.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Učestvovao sam u toj akciji, ovaj, i nemam podataka da se nešto tako desilo. I sigurno bih čuo da se desilo tako nešto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U kom svojstvu ste učestvovali u toj akciji?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, pošto sam ja oficir pešadijske vojne specijalnosti ja sam komandovao tom četom. Ovaj, i dobio sam zadatak da

posednem liniju blokade iznad sela, iznad sela, ovaj, Osijek Hilja (Osek Hyle) i Skivjane (Skivjan).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Sad ću da vas zamolim samo da pokažete to na grafoskopu. Ja se nadam da vi imate ovu mapu u tabulatoru 2. Ja je nažalost, ovde nemam. Da li vi imate ove dokazne predmete? To je mapa Meje. To je D321, tabulator 29.1

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Znači, moja jedinica je bila na liniji blokade trigonometar 478, trigonometar 478, trigonometar 460. Jeste uočili?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da. A koja je dužina otprilike te linije blokade koju ste vi držali sa vašom jedinicom?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, ovaj, ona je negde oko kilometar i po. Kilometar do kilometar i po.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste, znači, držali jednu liniju blokade dugu najmanje jedan kilometar.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi držeći tu liniju blokade videli bilo šta od ovoga šta se ovde, šta se ovde tvrdi da se dogodilo?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ja sam sa jedinicom bio u takvom rejonu, taj rejon je pošumljen dosta visokim rastinjem i nalazi se iznad samog sela Skivjane i Osek Hilja i vrlo je teško videti taj rejon. I jedan deo moje jedinice, desno krilo, prilikom posedanja linije blokade, ovaj, krenuo je malo više napred i uočio je grupu terorista na ulazu u selo Pacaj, u selu Racaj. Ovaj, čak su našli i jedno sklonište, ovaj, gde su oni boravili, i teroristi su, uočivši moje vojnike, povukli su se u selo. Ja sam onda vratio jedinicu u mesto, plašeći se da usled dejstva ne ... Jer nama je isključivo bio zadatak da sprečimo prodor preko rejona linije blokade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, niste ušli u selo da pretresate i tražite teroriste?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne, ne, ne. I zaista nismo bili u mogućnosti da vidimo od tog rastinja šta se dešava, ali u toku, znači, 27. i 28. čuli su se pucnjevi, odnosno, borba koja se vodila protiv terorista.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sada, molim vas, vi ste kad ste pošli na taj zadatak dobili pretpostavljam naredbu o tome šta vam je zadatak?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, imajte u vidu da u tački 66 Optužnice pod (i) govori se da isto ovo što i u tački 63: "Masovni napad na kosovske Albance, stanovnike doline Caragoj, Erenik i Trava u nameri da isteraju stanovništvo iz tog područja". To tu piše. E sad, recite kakav je bio vaš zadatak, kakve su bile vaše namere? Šta ste vi kao komandant te borbene grupe ili te čete koju ste vi formirali, a koja je dobila zadatak da blokira tu liniju od kilometar ili kilometar i po, kako ste rekli, šta ste vi imali kao zadatak? Koje namere? Koje ciljeve? Šta?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Zadatak te čete koja je formirana bio je isključivo da posedne tu liniju blokade i spreči izvlačenje terorista na pravcu prema selima, odnosno, na pravcu Racaj - Osek Hilja i Racaj - Skivjane i da u slučaju izvlačenja civila, civile vrati u selo. To je isključivo, zašto da ih vrati, isključivo iz tog razloga. Navodio sam već način delovanja terorista. Znači, čim je vojska napala, teroristi su naredili stanovništvu da napusti selo. Međutim, na mom pravcu nije bilo civilnog stanovništva. Nije se niko izvukao, niti sam imao bilo kakvog kontakta sa teroristima, borbe i tako dalje. Znači, navodio sam način delovanja terorista. Oni su to stanovništvo prosilili da krene i da napusti selo, stvarajući time situaciju da vojska u stvari ugrožava stanovništvo, a jedini cilj te akcije je bio da se teroristi poraze na tom prostoru gde su, opet ponavljam, stalno su se vraćali, stalno, od 1998. godine stalno su tu boravili i vraćali se koji su ugrožavali naše jedinice, dubinu naših jedinica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da li je bilo tu ... Vi ste bili na položaju komandanta bataljona. Vi ste dobijali naredbu od komandanta brigade.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' to tako?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tu bilo bilo kakvog ... Bilo kakve ideje ili bilo kakve, da ne kažem, naredbe ili naloga da se bilo kakav neprijateljski gest napravi prema civilima?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Sigurno da nije bilo niti u jednom naređenju koje sam dobio u toku rata i dok sam bio i u 52. brigadi i u 549. motorizovanoj brigadi ni jednim naređenjem se tako nešto nije regulisalo. Sigurno da protiv svog stanovništva ne bi to, ovaj, niti smo ikada radili, niti se to tada radilo. Isključiva je namera bila da se teroristi poraze u tom rejonu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Kaže se da je ovdje upotrebljen veliki broj pripadnika snaga SRJ i Srbije, postavljeno nekoliko kontrolnih punktova i celog dana seljaci napuštali domove pod direktnim pretnjama snaga SRJ i Srbije i priključivali se nekom od konvoja. Dakle, šta je od toga tačno molim vas?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Naveo sam malopre. Znači, stanovništvo se isključivo iseljavalo po naređenju terorista. Velike snage. Šta podrazumevam pod velikim snagama? To nisu uopšte bile velike snage. Ako vi na jednom prostoru od kilometar i po imate 90 ljudi, to nisu velike snage. Tako su i druge jedinice ... Ono šta su minimalno mogle da izvuku iz borbenih rasporeda, one su izvukle da bi taj zadatak mogao da se izvrši.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, ovdje se tvrdi, u toj istoj tački, da su: "U Meji, Korenici i Meji-Orize iz mase seljana koji su bežali izdvojen veliki neutvrđen broj civila, muškaraca, kosovskih Albanaca i odveden. Mnogi su pogubljeni po kratkom postupku, a nestalim se smatra 300 lica". Da li vi nešto o tome znate?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Nije tačno da se nešto tako desilo, niti ja imam saznanja. Sigurno je bilo poginulih terorista. To je sigurno bilo. Akcija je sprovedena zbog toga. Ali da je civilno stanovništvo ubijano i da je ginulo, to nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pitaću vas sad nešto što se ne odnosi na ovu Meju. U tački 66 pod (d) se navodi da su uveče, 26. marta 1999. godine ... Gde ste vi bili 26. marta 1999. godine ?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: 26. marta 1999. godine sam bio u Đakovici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle, u tom gradu u kome ste vi bili i živeli deceniju i po pre toga: "U gradu Đakovica snage SRJ i Srbije došle su u kuću na broju 134 u Ulici Imer Grezda (Rruga e Imer Grezdes), da su žene i deca koji su bili u kući odvojeni od muškaraca i naređeno im da odu na sprat, a snage SRJ i Srbije su zatim pucale i ubile šest muškaraca, kosovskih Albanaca koji su bili u kući". Znači, 26. mart. Evo, ovaj događaj koji se navodi.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ja ne znam tačno gde se nalazi ta ulica, ali pošto sam bio u gradu Đakovici sigurno bih čuo da se tako nešto desilo. Ne, nemam saznanja da se tako nešto desilo, niti verujem da se desilo, jer bih čuo sigurno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite, molim vas, da li je 26. marta u Đakovici bila još bilo koja jedinica osim vaše?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ako bi ovo bilo tačno, to bi moralo da budu pripadnici vaše jedinice?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, po tome šta vi kažete, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, po tome šta ovde piše...

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, po tome šta tu piše ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, dakle, potpukovniče, molim vas, da li bi bilo moguće da neki pripadnici vaše jedinice urade neku takvu stvar, a da vi to ne znate?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne, nemoguće. Nemoguće. Opet ponavljam, kod naš, kao i u drugim vojskama, postoje određeni principi kojih se pridržavamo i sigurno bi me neko izvestio da li od pretpostavljenih vojnika i tako dalje, sigurno bi me neko izvestio da se tako nešto desilo ili potčinjeni, pardon.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Najmanja jedinica koja vam je bila potčinjena, kako ide, znači, ima četa pa vod, je l' tako?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je ijedan vaš vod ili odeljenje moglo samostalno da izvršava neki zadatak koji bi mogao da se poveže sa nekom samovoljom bilo kakve vrste?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: To je nemoguće. Posebno u to vreme vojnici su, ovaj, bili stalno bili pod kontrolom starešina. Bio je veliki broj starešina ... Ako je to bilo noću, kao što se tu navodi, sigurno niko od vojnika nije išao noću po gradu i, ovaj, radio takve stvari jer je bilo strogo zabranjeno iz razloga bezbednosti samih ljudi. Bilo im je zabranjeno udaljavanje iz rejonu razmeštaja jedinica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a da li je bilo samovoljnog napuštanja rejonu raumeštaja i...

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne. Nisam imao takvih slučajeva u jedinici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tački 66 pod (h) navodi se da je kasno uveče 1. aprila ili približno u to vreme, ili u ranim jutarnjim časovima 2. aprila 1999. godine snage SRJ i Srbije započele akciju, dakle, započele akciju u delu grada Đakovice koji se zove Ćerim (Qerim) i da su u toku nekoliko sati snage SRJ i Srbije silom ulazile u kuće kosovskih Albanaca u Ćerimu, ubijale stanare, a zatim palile zgrade. Dakle, ovo je sad jedna čitava akcija u noći između 1. i 2. aprila 1999. godine. Gde ste vi bili između 1. i 2. aprila 1999. godine?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Bio sam verovatno na komandnom mestu. Gde bih bio. Na svom komandnim mestu u rejonu fabrike "Emin Duraku". Ovaj, međutim sticajem okolnosti tu noć je moja jedinica prošla kroz selo Ćerim i Ljug bunar (Lugbunar), jer je tu noć pogođen radar P15 od strane NATO avijacije i naredeno mi je da hitno pošaljem sanitetsko vozilo i protivpožarno vozilo u taj rejon. Pozvao sam komandira obezbeđenja, pošto sam uvek slao obezbeđenje za izvršavanje zadataka koja su obezbeđivala ta vozila i izdao mu zadatak da sačeka sanitetsko vozilo i ovu protivpožarnu cisternu na izlazu iz Đakovice kod mosta prema Prištini (Prishtine), na putu koji vodi prema Prištini. Ovaj, oni su otišli, izvršili su zadatak, preuzeli su tela poginulih vojnika, prižili pomoć, ovaj, povređenima i ovaj, vratili su se. I komandir me izvestio da je u tom rejonu, znači, uveče kad se vrati komandir on me izvesti šta je, ovaj, koji je zadatak izvršio, da li je imao problema u toku izvršenja zadatka i izvestio me da je prošao kroz taj rejon i da nije bilo ničega, mrkla noć je bila. Nije bilo nikakvih svetala ni u selu, ni u selima koje

je prošao, ovaj, tako da nisu ništa primetili da se dešava u tom rejonu, tako da ne verujem da se tako nešto desilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kada je pogođen, da li se sećate vremena kada je pogođen taj radar posle koga ste vi slali kola, ambulanta kola i vatrogasnu cisternu i tu ekipu da izvuče stradale vojnike?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, ja se stvarno ne sećam tačno. Čini mi se da je bilo negde oko ponoći. E sad, ne mogu tačno da kažem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, dobro, to je, znači, u sred ovog vremena u kome je navodno vođena neka akcija u tom naselju Čerim.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde su snage SRJ i Srbije ulazile u kuće kosovskih Albanaca, ubijale stanare, i tako dalje.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, oni su prolazili kroz taj rejon. Verovatno bi videli da se tako nešto dešavalo. Opet kažem, znači, izvestio me komandir da nije bilo nikakvih događanja u tom rejonu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da je bilo bilo kakvih događanja, ko bi to mogao da uradi tamo u tom Čerimu?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, u Čerimu nije bilo nikakvih snaga. Bio je u Ljub bunaru taj raketni divizion, ali to je udaljeno od Čerima i on je imao druge zadatke sasvim...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Raketni divizion ima svoju posadu ...

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Sigurno ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... pored oruđa, je l' tako?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Sigurno pored oruđa i nemoguće da se neko udalji, ovaj, od oruđa, jer su oni stalno bili u pripravnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dalje se navodi u istoj tački Optužnice da je tom prilikom uništeno na desetine kuća. Dakle, taj događaj, vi kažete oko ponoći, to je u sred tog vremena kad je pogođen radar i kad ste vi slali ekipu, kaže se da je tada uništeno na desetine kuća, a poginulo više od 50 lica. i onda kaže, na primer, "u ulici Miloša Gilića broj 157 snage SRJ i Srbije

su pucale u stanare, a zatim zapalile kuću. U pucnjavi i požarima koje su zapalile snage SRJ i Srbije na toj jednoj lokaciji je poginulo 20 kosovskih Albanaca, od kojih 19 žena i dece.”

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne, to nije tačno. Sigurno bih znao da se nešto tako desilo, jer opet kažem, moja jedinica je prošla tu u to vreme. Ne mogu sad da kažem ... Ne znam kad se to, u koje ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je ta noć, to je ta noć između 1. i 2. aprila.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ali, znači, nije tačno da se tako nešto desilo.

SUDIJA ROBINSON: Potpukovniče, da li su u vašim operacijama ubijeni neki civili, makar i jedan?

SVEDOK ODAK: Gospodine Robinson, u onim operacijama u kojima sam ja učestvovao, ja nisam imao prilike da vidim ubijene civile, niti ubijenih terorista. Prema tome ... Moguće da se desilo u pucnjavi, ali ja to nisam video, niti sam, niti smo našli tela bilo kakvih civila, kaže, ni terorista čak.

SUDIJA ROBINSON: Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Potpukovniče, vi ste više puta ili da ne kažem više puta, vi ste davali izjave povodom događaja u Đakovici.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Te izjave su ovde uvedene kada je svedočio general Đošan koji je bio komandant vaše brigade, je l' tako?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi u tim izjavama objasnili tačno ono što vi znate o onome što se od vas tražilo da objasnite?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da. Ono čega se sećam posle toliko vremena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se u tabulatoru broj 8, nadam se da to imate pred sobom...

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... nalazi ...

TUŽILAC NAJS: Možda bi optuženi mogao da nam kaže referencu za Došanov dokazni predmet kako bismo bili sigurni da ćemo pronaći pravi dokument.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću koji je to dokazni broj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Evo sad ću vam reći. Samo jedan momenat, molim vas. Još je to kod mene u 3 ...

SUDIJA KVON: D321, tabulator 8.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Kod vas je to u tabulatoru 3.

SUDIJA KVON: 3.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, samo da sravnimo. Da li imamo isto? Ja ovde imam vašu izjavu o dejstvima jedinice dana 1. aprila. Zatim o dejstvima jedinice od 27. do 28. aprila ...

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I izjavu o dejstvima jedinice posebno 28. aprila. To su tri vaše izjave date. Ovde piše "Komisiji za saradnju sa MKTJ i ekspertskom timu". Da li vi isto imate te iste izjave?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, 1. aprila, to je sada taj datum kada je, kada je, kada su navodno naše snage počinile neke zločine tamo, vi opisujete šta ste tada radili i šta je bio vaš zadatak. Vi ste bili, dakle, komandant pozadinskog bataljona tada i objasnili ste odmah u drugom pasusu gde je bio razmešten bataljon.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da.

SUDIJA KVON: Samo trenutak, gospodine Miloševiću. Sve što je Pretresno veće primilo je jedan list papira sa popisom dokaznih predmeta. To su dokumenti koje vi koristite sa ovim svedokom. I pod brojem 3 stoji D321,

tabulator 8 "Izjava o dejstvima jedinica 24. marta 1999. godine". Nigde se ne govori o nekom događaju od 1. aprila. Možete li to da razjasnite?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja, gospodine Kvon (Kwon), čitam ovo što je kod mene u dokumentima ovde, u izjavi koju je potpukovnik Odak napisao. Piše gore "Dejstva jedinice dana 1. aprila 1999. godine". Čitam samo ono što piše na njegovoj izjavi.

ADVOKAT KEJ: Indeks je pogrešan. To su izjave napisane za komisiju, a u kojima se govori o incidentima iz 1999. godine.

SUDIJA KVON: Onda je to 1. april.

SUDIJA ROBINSON: To je onda, znači, 1. april, a ne 24. mart.

ADVOKAT KEJ: Incidenti govore o 24. martu. Tabulator 8 je dokument napisan 26. decembra 2002. godine. A tabulator 3 na ovom popisu je tabulator 8 iz popisa generala Đošana.

SUDIJA BONOMI: Gospodin Milošević je upravo rekao da svedok ima tri izjave. Da se jedna od njih odnosi na 1. april, druga na 27. i 28. april, a treća samo na 28. A jedina koja se spominje u indeksu je izjava koja se odnosi na 24. mart. To je izjava koju nije pomenuo i onda još ona koja se odnosi na 27. i 28. To je možda jedna od ove tri.

ADVOKAT KEJ: Izgleda da je D321 tabulator 11 ispušten iz indeksa. To je izjava datirana 26. decembra 2002. godine u kojoj se govori o 1. aprilu 1999. godine. To je neprevedeni dokument iz fascikle generala Đošana.

SUDIJA ROBINSON: Hvala na razjašnjenju, gospodine Kej.

SUDIJA KVON: Da li je to izjava potpukovnika Odaka ili generala Đošana, taj tabulator 11?

ADVOKAT KEJ: To je izjava iz fascikle generala Đošana, a koju je dao gospodin Odak. To su tri izjave koje je dao gospodin Odak, a koje se nalaze u dokumentima generala Đošana.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Kej. Izvolite, gospodine Milošević.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodin Bonomi (Bonomy) je tačno rekao. Ja sam naveo ove tri izjave koje ja imam u svojoj fascikli, a sad sam ljubaznošću oficira za vezu dobio i ovu koja se odnosi na 24. mart koja nije ovde u ovim dokumentima, ali i ona može da se pogleda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da vidimo prvo ovu izjavu. Je l' imate pred sobom ovu izjavu od 1. aprila?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nadam se da imate u vidu ovo šta sam vam citirao kako je tada izvršen neki zločin i tako dalje u naselju Čerim ...

TUŽILAC NAJS: Ova izjava nije prevedena, tako da ne znam kako ćemo sa njom da postupamo. Pretpostavljam da će optuženi da zatraži da se ova izjava uvrsti u spis. Možda bismo to mogli da stavimo na grafoskop. Radi se o nešto više od jedne stranice i umesto da to prepričamo, bilo bi najbolje da svedok pročita onaj deo izjave na koji će se osloniti.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Molim da se to stavi na grafoskop. Već je na grafoskopu. Gospodine Miloševiću, postoji li neki deo izjave koji želite da koristite? Imajte na umu da nije prevedeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ovo je dato još za svedočenje generala Đošana i, kao što znate, ima prilično vremena od kada je to bilo i sigurno je moglo da bude prevedeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pogledajte treći pasus, potpukovniče, molim vas. Piše: "Dana 1. aprila 1999. godine". Ovo je bitno zbog vremena. Dakle, "nešto pre ponoći dobio sam zadatak da hitno u rejon sela Ljugbunar gde se nalazi vatreni položaj divizionu i radar P15 uputim sanitetsko motorno vozilo i protivpožarnu cisternu". Dakle, vi ste posle dejstava koje je NATO izvršio, pogođen radar, tamo gori, dobili zadatak nešto pre ponoći.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, koliko se sećam, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vaše sanitetsko vozilo, cisternu i ti koji su krenuli u pomoć, posle kog vremena su oni otprilike mogli da odu tamo?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Oni su otišli u roku od 45 minuta, 30 do 45 minuta su krenuli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Krenuli?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. I koliko im je vremena trebalo do tamo?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Do tamo im je trebalo 30 minuta, s obzirom da je noć. Nije udaljeno, ali s obzirom da je noć ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A nemate sad pravu predstavu koliko su se tamo zadržali, ali da li se sećate kad su se oni vratili posle te intervencije gašenja požara i saniteta?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, od kada su otišli, ja mislim, koliko se sećam, pa jedno dva sata da su se vratili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A po tome ako se sad to rekonstruiše, oni su otišli nešto posle ponoći, a vratili se nešto posle dva.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Tako možemo da kažemo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je ta ekipa prošla kroz selo, to naselje Čerim i kad je odlazilo i kad se vraćala?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, da. Morala je da prođe tuda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko je sačinjavao tu ekipu?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Tu ekipu je sačinjavalo jedno odelenje starešina sa šest ili sedam vojnika, sedam vojnika, ovaj, koji su bili u obezbeđenju, sanitetsko vozilo da doktorom, medicinskim tehničarem, bolničarem i tako dalje i protivpožarna, odnosno, vatrogasna cisterna koju su opsluživali dvoje ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Znači, to je ta pomoć koju ste poslali.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bilo ikakve druge jedinice vaše ili bilo čije druge na tom putu i u tom prostoru?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pogledajte pretposlednji pasus od polovine, na prvoj strani.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj koji počinje: “Brzo sam izvršio pripremu,” i tako dalje. Od sredine piše, šta? “Po povratku sa zadatka,” pročitajte vi, molim vas.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: “Po povratku sa zadatka izvešten sam od komandira obezbeđenja da je put do sela Ljugbunar koji vodi kroz naselje Čerim potpuno pust ...

pevodioci: Molimo da čitate sporije zbog prevoda.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: “Po povratku sa zadatka izvešten sam od strane komandira obezbeđenja da je put do sela Ljugbunar koji vodi kroz naselje Čerim potpuno pust, da je mračno i da nisu nikoga sreli. Takođe je izvestio da su poginule vojnike dovezli u granizonu ambulantu, da su vodnik Gajić Aleksandar i vojnik koji je bio sa njime u radaru prebačeni u ambulantu, ali da radar P15 nisu uspeali ugasiti”.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I šta piše u ovom poslednjem pasusu? Da li je ovo otprilike ono što ste rekli kada sam vam ja postavljao pitanja o tom događaju i o tom dešavanju 1. na 2. april?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, to je ... Odgovorio sam već na ovo pitanje, koliko znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Šta piše u poslednjem pasusu, “za navodno počinjene zločine u selu Čerim prvi put sam čuo krajem 2001. godine”.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, potpukovniče. Samo da pogledamo sada ovu drugu kod mene izjavu koja se odnosi na 27. do 28. april. Ja se nadam da je ona prevedena. Ako treba i nju da stavimo na grafoskop, nema problema. Preskočićemo ovaj početak šta ste obavljali i tako dalje i ovo, ovde se pominje ovo što ste maločas govorili da ste

formirali četvu u okviru vašeg bataljona. I šta piše? "Povod za formiranje ovakve jedinice bila je situacija da se u gradu Đakovica nije nalazila nijedna borbena jedinica"?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To ste maločas objasnili. E, šta piše u poslednjoj rečenici ovog pasusa? "Zadatak jedinice bio je da interveniše," šta?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: "Na mestima gde su šiptarske terorističke snage ugrožavale bezbednost naših jedinica u gradu i KM-u prištinskog korpusa, komandnom mestu brigade, garnizone ambulante, mesnog stanovništva, radi sadejstva sa drugim jedinicama u slučaju napada šiptarskih terorističkih snaga"

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je u načelu bio osnovni zadatak.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Zadatak, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I ovde se kaže da ste dobili zadatak u sledećem: "25. aprila da u ranim jutarnjim časovima 27. sa četom za intervenciju posednem liniju blokade," i to su oni trigonometri koje ste pokazali na mapi.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta piše u poslednjem redu? "Naredio sam komandirima i vojnicima ...

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: "Izvršio sam nepohodne pripreme za izvršenje borbenog zadatka u sklopu kojeg sam regulisao postupak jedinice i pojedinaca u slučaju susreta sa šiptarskim terorističkim snagama kao i u slučaju izvlačenja civilnog stanovništva preko linije blokade". U svim naređenjima našim, kao i kod drugih jedinica, normalno je da su ova pitanja, ovaj, regulisana šta se radi sa, kako se postupa sa teroristima, kako sa civilnim stanovništvom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Na drugoj strani vi kažete da ste poseli liniju blokade u 6.30 sa zakašnjenjem od 30 minuta, dok nije uspostavljen spoj između vodova u četi i sa levim i desnim susedom.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da. Napomenuo sam da mi je desno krilo otišlo više napred, skoro do sela, tako da sam morao da korigujem to i da ih vratim na liniju blokade. Zbog toga je došlo do kašnjenja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I ovde se ponavlja uglavnom ono šta ste rekli i kaže: "U toku dana jedinica nije imala sukoba sa šiptarsko terorističkim snagama, niti je bilo pojave civilnog stanovništva".

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da,

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I ovaj događaj da vam je komandir desnog krilnog voda rekao za ovo sklonište i grupu terorista koji su pobjegli ...

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... prema Racaju. Tu ste videli da izmiču prema ...

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Prvim ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... kućama u selu ...

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: ... prvim kućama u selu, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I šta kažete u poslednjem ovom pasusu? "U toku celog dana NATO avijacija je nadletala rejon u kome se nalazila jedinica, a dejstva avijacije su se čula iz raznih pravaca".

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, NATO avijacija je nadletala, dejstvovala je po rejonima Košare, dejstvovala je i po tom rejonu, ali ja nisam sa tog mesta mogao da vidim gde i kako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Na šta se odnosi ovde ova poslednja izjava u ovom setu od 28. aprila, vrlo kratka? To je drugi dan dejstva.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ova izjava se odnosi na to da blokada nastavljena, znači, jedinica je prenočila tu na položajima i blokada je nastavljena i naredni dan i završila se negde popodne, posle ručka. Pošto su vojnici ručali tu, ovaj, za te dane je bila obezbeđena suva hrana, ručali su tu i znam da, pretpostavljam, koliko se sećam, negde oko 16.00 ...

TUŽILAC NAJS: Možda je moja greška, ali da li sada svedok pred sobom ima neku drugu izjavu?

SUDIJA KVON: To bi trebalo da bude tabulator 8.

SUDIJA ROBINSON: Potpukovniče, koji sad dokument imate pred sobom?

TUŽILAC NAJS: Čini se da je to tabulator 8.

SVEDOK ODAK: Dejstva jedinica dana 28. aprila 1999. godine.

SUDIJA KVON: Koji je broj tabulatora?

SVEDOK ODAK: 30.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovo bi trebalo da bude 4(a), prihvaćeno kod svedočenja generala Došana.

SUDIJA KVON: To bi onda trebalo da bude jedno naređenje koje je uvršteno, ukoliko se uopšte radi o naređenju.

SUDIJA ROBINSON: Da li je dokument sada na grafoskopu?

SUDIJA KVON: To bi trebalo da bude 4(a).

ADVOKAT KEJ: Radi se o tabulatoru 30.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, treba vi da organizujete svoju dokumentaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Možemo da stavimo ovo na grafoskop, ovo je ...

SUDIJA KVON: Gospodine Kej, tabulator 30 čini mi se da sadrži samo jednu izjavu gospodina Odaka.

ADVOKAT KEJ: Da, sadrži samo jednu, ali ja mislim da to sadrži ovo o čemu sada govorimo, da je to pod 30(a).

TUŽILAC NAJS: Čini mi se da se sećam problema. Ne znam da li ću moći sada da ga rešim, ali prvobitno tabulatori 30 i 30(a) su sadržavali dve izjave ovog svedoka. Jedan od 26. decembra koji se odnosio na 27. i 28. april, a zatim je tu takođe bila i jedna kraća izjava koja nije bila prevedena koja je takođe od 26. decembra, a odnosi se na 28. april. Evo, ja sada držim u ruci original, dakle BHS verziju. Moguće da još uvek nemamo prevod tog dokumenta i moguće je da je i dalje ostao deo tabulatora 30. Moguće je da me pamćenje vara, moguće je da je to prebačeno pod neki drugi tabulator.

SUDIJA KVON: Pa, puno vam hvala, gospodine Najš, budući da u indeksu Sekretarijata to nije navedeno tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je tako. To je ta kratka izjava koju je maločas gospodin Najš imao u ruci i ona se odosi na 28. april 1999. godine. I piše mi ovde "no English copy", znači nije prevedena. Ona je vrlo kratka. Je l' ona sad na grafoskopu, potpukovniče?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, "28. aprila, drugi dan dejstva jedinica je nastavila sa blokadom terena. Ni ovog dana nije bilo sukoba sa šiptarskim terorističkim snagama, niti su preko linije blokade nailazili civili".

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorite o tome šta se čulo. Šta govori ova izjava?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ova izjava govori samo o tome da se, znači, da je jedinica nastavila sa aktivnošću koju je sprovodila prethodni dan i ovaj, da su se čuli pucnji iz pravca sela, ovaj, Racaj, Ramoc (Ramoc) i tako iz tog rejonu i da je akcija znači, odnosno da smo, da sam dobio zadatak oko 16.00 časova, čini mi se, koliko se sećam, jer znam da su vojnici ručali, da prikupim ljudstvo i da se vratim u rejon razmeštaja bataljona. I toga dana nije bilo sukoba sa teroristima niti, ovaj, su civili prelazili preko linije blokade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala vam. Potpukovniče, u tački 105 optužnice stoji da je pored prisilnog proterivanja kosovskih Albanaca od 24. marta 1999. godine, pretpostavljam, pa nadalje, snage SRJ i Srbije učestvovala su u brojnim ubistvima kosovskih Albanaca i da su se takva

ubistva dešavala na brojnim lokacijama, uključujući pored ostalog, pa ću da vam preskočim ovo gde vi niste bili, već samo da pomenam Đakovicu. Dakle, smatrajte da se ovaj opis odnosi, kad ste vi u pitanju, samo na Đakovicu. Dakle, odnosno 24. marta naše snage, vi ste njima komandovali u Đakovici, kaže: "Učestvovala u brojim ubistvima kosovskih Albanaca".

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: To je apsolutno netačno. Nije bilo nikakvih ubistava u gradu Đakovici. Ja sigurno bih znao, jer sam se nalazio u gradu Đakovici sve to vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde svedok Beće Bečaj (Beqe Beqaj) navodi da je: "Avgusta 1998. godine stanovništvo Racaja i drugih sela prvi put napustilo selo kada je vojska i policija stigla u oblast i drugih susednih sela u dolini". Da li ste vi tada bili tamo?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Tačno. To sam napomenuo, ovaj, u onom prvom pitanju za 1998. godinu, ovaj ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ali sad vas pitam u vezi sa izjavom svedoka. Jeste vi ... Vi ste lično bili tamo?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da. Teroristi su se iz sela Smonica i Nec izvukli u selo Racaj i posle nekoliko dana kada sam vršio pretres terena u culju da, ovaj, da se teroristi proteraju iz tog rejona, bili smo u rejonu sela Racaj, ali tada u selu Racaj nije bilo nijednog stanovnika. Naveo sam način na koji su to teroristi radili. Selo je bilo potpuno pusto. Nisam naišao na teroriste. Teroristi, ovaj, teroristi su se udaljili u prvacu tih šuma u rejonu sela Šeremet, Dološaj i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, došao je trenutak za pauzu. Napravićemo pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, možete da nastavite. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Odak, svedok Hani Hodža (Hani Hoxha) je izjavila da je 27. marta 1999. godine .. Pre nego što vam

postavim pitanje, gde ste bili 27. marta 1999. godine? To je treći dan rata ili četvrti.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: U Đakovici, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, 27. marta je oko ponoći čula pucnje i videla kako gori kuća komšije, pa je otišla Ulicom Miloša Gilića (Ruga e Millosh Giliqit) broj 157 gde se skrivalo 24. ljudi i videla zapaljeno telo Huseina Gašija (Husein Gashi) kao i druge leševe. Šta se desilo tamo? Da li vi išta znate o tome?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ja nemam saznanje da se tako nešto desilo, međutim, ne verujem da je moguće da u istoj ulici u istom broju u istoj kući budu ljudi ubijeni dva puta. Pošto se to spominje isto i u, da se desilo 1. aprila. Ja nemam takva saznanja o tako nečemu i ne verujem da se teko nešto desilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam vam ono kad sam vam prvi put postavio, postavio pitanje koje se odnosi na paragraf iz optužnice. A ovo je reč o svedočenju svedokinje Hani Hodža. No, bitno je, vi nemate nikakva saznanja o tome da se to tamo desilo.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pod tačkom 53 optužnice se navodi da sam ja zajedno s drugima od 1. januara 1999. godine pa do 20. juna 1999. godine, "planirao, podsticao, naredio, počinio ili na drugi način pomagao namernu i široko rasprostranjenu ili sistematsku kampanju terora i nasilja protiv albanskog civilnog stanovništva koje živi na Kosovu i da je ta kampanja sprovedena pomoću snaga SRJ i Srbije koje su preduzele operacije usmerene protiv kosovskih Albanaca sa ciljem da se znatan deo stanovništva protera sa Kosova u nastojanju da se obezbedi dalja srpska kontrola u pokrajini". Molim vas, recite da li je vama, vi ste bili komandant bataljona, bili ste najstariji oficir u Đakovici kad je reč o oficiru koji komanduje jedinicom, da li je vama bilo poznato nešto od ovoga? Jeste li ikada čuli za neku od ovakvih namera, planova, ciljeva ili bilo šta drugo Vojske Jugoslavije?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, sve ovo što je radila moja jedinica kao i komanda brigade, regulisano je naređenjima pretpostavljene komande, znači, komande prištinskog korpusa za brigadu. Komanda brigade je sve regulisala naređenjima, a što se tiče potčinjenih jedinica, bataljona, diviziona i ni u jednom aktu, ni u jednom naređenju se ne spominje bilo

kakva kampanja, proterivanje, nasilje, ubistva, i tako dalje. To je apsolutno netačno niti ja znam da se tako nešto i siguran sam da se nešto tako nije sprovodilo. Niti sam video ijedan dokument da je tako nešto regulisano.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tački 55 se navodi da su: “Snage SRJ i Srbije namerno,” i dalje, “široko rasprostranjeno i silom proterale stotine hiljada kosovskih Albanaca iz njihovih domaova i raselili ih, stvarajući atmosferu straha, primene sile, pretnje silom”. Da li je vojska, da li ste vi, da li je vaša jedinica i uopšte u vojsci da li ste nešto čuli o nekom primenivanju sile i pretnji i preseljavanju Albanaca da se sela sa Kosova?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ja sam na Kosovu, kao što smo već rekli, bio 13 i po godina. Živeo sam sa tim ljudima kao i sa svim građanima, ovaj, mislim na Albance. Imao sam sasvim korektno odnose i da li je moguće očekivati da bih ja svoje sugrađane ili one koji su živeli u Đakovci i druge starešine terali svoje sugrađane iz svoje zemlje. Tvrdim da je albansko stanovništvo bežalo isključivo od straha od NATO bombardovanja i od pretnji od terorista.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tački 56 navodi se da su širom Kosova snage SRJ i Srbije vodile kampanju uništavanja imovine albanskih civila, tako što su granatirani gradovi i sela, spaljivana i uništavana njihova imovina, privredni objekti, kulturni spomenici, i tako dalje. Da li vam je bilo šta poznato u vezi s tim?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Prvo i prvo, opet napominjem, taj pojam granatiranje, on nije poznat, nije mi poznat u vojnoj terminologiji. Drugo, gradovi su svi bili pod našom kontrolom, tako da bilo bi glupo da smo granatirali sami sebe, kako se tu kaže. Ovaj, ono što se dešavalo, to je da gde god je bila Vojska Jugoslavije, a bila je po celom rejonu Kosova i Metohije, NATO avijacija je svuda jurila te ciljeve i gađala. Uništila je mnoga naselja, sela, pogodila mnoge civilne ciljeve. Tako da ta tvrdnja da smo mi granatirali, mi smo gađali, opet ponavljam, samo objekte iz kojih su dejstvovali teroristi. A oni se nisu libili, čak su gađali i iz verskih objekata, kao što je na primer, na mestima gde sam ja bio, to je katolička crkva u selu Nec. Iz nje su dejstvovali. Znači, dejstvovali smo samo po objektima iz kojih su teroristi isključivo dejstvovali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Tačka 60 kaže: “O nastojanju snaga SRJ i Srbije da odvrate proterane kosovske Albance od povratka svojim

domovima, tako što su harale, pljačkale i uništavale imovinu i privredne objekte i uz pomoć masovnih racija silom i nasiljem,” i tako dalje, “isterivali ih i krali lična vozila i drugu imovinu Albanaca koje su deportovali iz pokrajine”. Da li vam je nešto o tome poznato?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: ne, to nije tačno. Nije mi poznato. Uostalom, moguće da je bilo pojedinačnih slučajeva koji su sankcionisani. Znači, ne mogu da tvrdim da nije bilo uopšte, ali... Sigurno je bilo pojedinačnih slučajeva, ali svaki slučaj koji je, koliko ja znam, koji je utvrđen, ovaj, on je sankcionisan. Znači, lica su privedena organima vojne policije i oni su dalje preduzimali mere zakonske prema njima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate nešto o oduzimanju dokumenata Albancima?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, oni koji su oduzimali dokumenta Albancima, to su teroristi. Ja sam lično u selu Nec našao preko 300, možda i više, ne sećam se tačno koliko. Na kraju, u selu Smonica veliki broj ličnih karata od Albanaca. To je ono šta sam govorio o načinu dejstva terorista. Dođu u selo, uzmu civilnom stanovništvu dokumenta, pričao sam već o tome, da ne ponavljam. Ovaj, jedino su oni bili ti koji su oduzimali dokumentaciju.

SUDIJA ROBINSON: Potpukovniče, ono šta nam niste rekli jeste izvor vaših informacija, to odakle znate da su teroristi oduzimali dokumenta. Da li ste vi bili očevidac toga ili je to nešto šta vam je bilo rečeno?

SVEDOK ODAK: Gospodine Robinson, ja sam napomenuo da sam lično, ovaj, vodio akciju protiv terorista u selu Nec i selu Smonica i lično sam u kući u kojoj je bio komandant te jedinice terorističke našao veliki broj dokumenata građana Neca. Isto tako i u Smonici. Ta dokumenta sam sva prikupio i predao sam pretpostavljenoj komandi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad kažete “dokumenta”, da li mislite na lična dokumenta ...

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Na lična, lična ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... lične karte...

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: ... lične karte, da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, molim vas, da li ste vi kao oficir vojske ikad dobili neko naređenje da bilo koga deportujete sa Kosova kako bi se obezbedila, kako ovde piše "trajna srpska kontrola nad Kosovom i Metohijom" ili bez obzira na nameru, evo, da li ste ikada dobili bilo kakav takav nalog?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, rekao sam malopre, nijednim našim naređenjem, nijednim naređenjem pretpostavljene komande, niti mojim naređenjem, ovaj, tako nešto nije regulisano niti se tako nešto sprovodilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste vi ikad dobili neku informaciju da je neko nešto tako slično uradio?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi kao oficir i komandant bataljona u to vreme imali saznanja šta se u to vreme događa na terenu? Dakle, vi ste na području Đakovice, da li ste vi imali saznanja šta se događa u Đakovici?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Apsolutno, pošto su bila referisanja svakodnevno komandantu brigade. Ovaj, on nas je informisao o stanju na terenu. Mi smo njega izveštavali o našim zapažanjima sa terena, tako da smo bili informisani o stanju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ste o svim događajima sa terena izveštavali višu instancu?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su vaši nadređni imali informacije šta se dešava na celom Kosovu?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, imali su preko mene. To je princip rada. Znači, ja sam svakodnevno imao referisanja sa potčinjenima na kojima sam ja njih obavestavao o događajima u zoni odgovornosti, odnosno, u opštini Đakovica, a oni su mene izveštavali o njihovim zapažanjima u tim rejonima gde su se nalazili, gde je bila razmeštena četa, vod i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste ikad u tim izveštavanjima imali priliku da vidite da je nastao neki problem koji je bio vezan za civilno stanovništvo?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Apsolutno nije bilo problema. Mi smo, da kažem, tako bili komšije sa njima. Nije bilo nijednog incidenta kod mene. Bilo je u brigadi, koliko ja znam, dva slučaja, ovaj, pokušaja silovanja, ali ta lica su privedena od strane vojne policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste maločas pomenuli, a živeli ste tamo, kako kažete, 13 i po godina, da je i na kraju rata Đakovica bila puna stanovništva. Znači ... Da li to znači da se stanovništvo nije selilo iz Đakovice?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne. U Đakovicu su samo došli stenovnici sela, ovaj, odakle su ih teroristi proterali. Kao što sam već rekao, u nameri da stvore tu sliku humanitarne, navodne humanitarne katastrofe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali Đakovica je do kraja rata, po tome šta govorite, bila puna?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, da, da. Puna apsolutno. Mi kad smo se izvlačili nismo od tolikog stanovništva mogli da prodemo, da nas nisu italijanski vojnici obezbeđivali ... Grad je bio prepun.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala, potpukovniče. Nemam više pitanja. Sad će vam drugi postavljati pitanja.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Potpukovniče, da li sam ja dobro shvatio da ste vi rekli da niste videli da je ijedan terorista ubijen tokom tog sukoba?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Na koji sukob mislite, gospodine Najs?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sukoba sa NATO snagama, kako god da ga opišemo. Da li sam dobro shvatio da ste vi rekli da tokom tog vremenskog perioda vi niste videli da je ubijen neki terorista?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne. Nisam video da je ubijen nijedan terorista, a i to je razumljivo, jer to je u svakoj vojsci, pa to primenjuju i teroristi, na žalost ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Ne morate dodatno da objašnjavate. Samo sam to hteo da saznam, budući da nemamo puno vremena. Dakle, niste videli ni da je neki civil ubijen?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I nemate nikakvo objašnjenje koje biste ponudili ovom Sudu u vezi sa tim da su neki civili bili ubijeni u Đakovici tokom ovih događaja?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Jedine civile koje sam video poginule, to su, to je kolona civila koja je išla iz Đakovice prema Prizrenu u mesecu aprilu koja je pogođena od strane NATO avijacije, gde je ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da. Puno smo čuli o tome. Neću time sada da vas opterećujem. Ponoviću pitanje. Što se tiče ostalih civila koji su bili ubijeni na ulici tu i tamo u Đakovici, vi Sudu ne možete da ponudite nikakvo objašnjenje u vezi sa tim kako je došlo do toga da ti civili budu ubijeni?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Gospodine Najš, nije bilo nikakvog ubijanja civila, niti sam ja video igde u gradu ubijene civile. To su možda vaše pretpostavke, ali to sigurno nije bilo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Doći ćemo na to za koji trenutak. Malo me zbunjuje vaš stav u vezi sa jednom stvari. Vi ste u jednom trenutku bili zaduženi za jednu jedinicu protivvazdušne odbrane, a opet u jedno drugo vreme niste se bavili protivvazdušnim poslovima. Možete li to jednostavno da mi objasnite? Kada ste bili u protivvazdušnoj odbrani?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Gospodine Najš, piše to u jednoj od mojih izjava. Ja sam zbog nekih personalnih pomeranja u septembru 1998. godine prekomandovan za komandanta bataljona, ovaj, u 52. artiljerijsko-raketnu brigadu i tu dužnost sam obavljao negde do sredine maja, 20. maja otprilike. Ne sećam se tačno. Međutim, ja sam na to naređenje prigovorio prigovor. Nisam želeo da idem iz svog bataljona gde sam proveo 13 godina. I tražio sam da se vratim u taj drugi bataljon i vraćen sam u bataljon po mom zahevu sredinom maja, drugi bataljon 549 ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tokom vremena koje ste proveli u raketnoj brigadi, ko je bio vaš nadređeni?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pukovnik Miloš Đošan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Da li vi onda, kao komandant bataljona, zauzimate isti čin, odnosno isti položaj kao i svedok Vuković koga smo nedavno ovde čuli? Vi ste, znači, takođe bili na čelu bataljona.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da. Samo što su to bataljoni različite namene.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da. No, dakle, mi smo iz svedočenja Vukovića shvatili da komandanti bataljona prave ratni dnevnik. Možemo li da vidimo vaš ratni dnevnik?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Gospodine Najs, nemam taj ratni dnevnik, jer, opet napominjem, ja sam iz bataljona otišao, iz te brigade, iz te brigade ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gde je taj dnevnik? Gde je vaš ratni dnevnik?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Verovatno u arhivi, jer ja nisam predavao dokumentaciju. Ja sam otišao iz te jedinice. Otišao sam, rekao sam već, sredinom maja, a nasledio me je major Pejčinović Ramiz.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nama nikakvog razloga da se smatra da taj dnevnik više ne postoji? Taj dnevnik postoji, a vi nam kažete da se niste potrudili da ga pronađete kako bi ga doneli ovamo. Da li je to tačno?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Gospodine Najs, uopšte nije pitanje toga da li sam se ja potrudio. Prvo i prvo, ja sam u aktivnoj službi i nisam imao vremena da prikupljam dokumentaciju. Vidite da sam dao samo tri izjave. A drugo, taj dnevnik sigurno postoji, ali se nalazi u arhivi, tako da ja stvarno nisam imao vremena za to. Ali bih mogao da učinim kasnije...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko ste dana ovde pripremajući se za svedočenje?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: 20.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: 20 dana. I tokom tog vremena vama niko nije spomenuo, možda posle ispitivanja prethodnih svedoka, da bi bilo poželjno da vi pokušate da nabavite dokumente nastale u predmetnom vremenu?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, gospodine Najs, ja opet ponavljam, od mene je zahtevano, moj pretpostavljeni starešina general Đošan, on je prikupljao dokumentaciju. Od njega sam, znači, na njegovu molbu sam napisao ozjave, tako da sam smatrao da će on prikupiti svu ostalu

dokumentaciju, jer je bio u toj prilici, pošto je u penziji i ima vremena. Ja stvarno nisam imao vremena. Kažem opet, u aktivnoj službi sam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi kao pukovnik jednostavno je dovoljno da svom pomoćniku kažete, “nabavi mi taj ratni dnevnik. Treba mi sledeće nedelje”. To nije teško unutar jedne vojne organizacije. Vi stvarno pokušavate da nas veritate da niste imali mogućnosti ni vremena da pronađete taj dokument od kritične važnosti za ovaj Sud?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne, gospodine Najs. Ja vas uopšte ne pokušavam da ubedim, nego opet ponavljam, od mene je moj pretpostavljeni starešina, pukovnik, odnosno, sada general Đošan, tražio da napišem izjave, a ostala dokumenta, opet ponavljam, pošto je penzionisan i ima vremena, on je trebao da prikupi. I on ih je prikupljao. Ali verovatno nije smatrao za potrebno, ovaj, da taj dnevnik traži. Ja ne znam šta je razlog. Ja, u svakom slučaju, nisam imao vremena ...

SUDIJA BONOMI: Samo trenutak. Da razjasnimo jednu stvar: govorimo li o dnevniku 549. brigade?

TUŽILAC NAJS: O dnevniku njegovog bataljona tokom sukoba.

SUDIJA BONOMI: Ja sam pogrešno shvatio, jer meni se činilo da je on bio komandant bataljona u dva bataljona.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možda jeste. Međutim, ono šta mene ovde zanima, a želim to jasno da dam do znanja svedoku je sledeće: gospodine Odak, vreme dok ste vi bili komandant bataljona između septembra 1998. godine i maja 1999. godine u Đakovici, mislim da sam vam jasno rekao da postoji ratni dnevnik koji je vođen u to vreme. Da li sam u pravu?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Postoji. Apsolutno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Taj ratni dnevnik me zanima.

SUDIJA BONOMI: Dobro. To sam shvatio. A zar nije general Đošan u 549. brigadi? Prema tome, bio je zadužen za druge bataljone, jer mi sada dobijamo na vaša pitanja o ratnim dnevnicima jedne brigade odgovore o ratnim dnevnicima druge brigade. Ili se meni barem tako čini.

SVEDOK ODAK: Ako mogu da razjasnim ovo? Ako dozvoljavate da razjasnim ovo?

SUDIJA ROBINSON: Da. Izvolite.

SVEDOK ODAK: Ja sam 1998. godine bio u Drugom bataljonu 549. brigade do septembra meseca. Tamo mi je bio pretpostavljeni potpukovnik, tada potpukovnik Vuković Vlatko. Zatim sam 1998. godine u septembru prešao u 52. raketnu brigadu gde sam bio komandant bataljona, pozadinskog. Pretpostavljeni mi je bio general Đošan. Onda sam se ponovo 1999. godine sredinom maja vratio u Drugi bataljon gde sam bio zamenik komandanta bataljona, gde mi je bio pretpostavljeni Vuković Vlatko. Ne znam da li sam razjasnio.

SUDIJA BONOMI: Onda je to razjašnjeno. Očigledno je da su i pitanja i odgovori govorili o istom dnevniku. Hvala.

TUŽILAC NAJS: U redu.

SUDIJA ROBINSON: Potpukovniče, mene zanima jedna stvar: da li ste se vi koristili vašim ratnim dnevnikom dok ste pisali izjave?

SVEDOK ODAK: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Odak, vi se slažete sa tim da su dokumenti nastali u predmetno vreme izuzetno vredni, mnogo vredniji od sećanja koja su zapisana nekoliko godina kasnije. Da li prihvatate to?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, prihvatam, ali one bitne stvari koje su, njih se sećam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pomozite Sudu u vezi sa sledećim: vi ste danas izneli niz tvrdnji. U vezi sa svakom od tih tvrdnji ja ću sada da vas pitam imate li vi ovde danas bilo kakav dokument, nastao u predmetno vreme, u kom se nalaze potvrde vaših tvrdnji? Prvo, vaša tvrdnja da je pijacu, odnosno Bazar uništila bomba NATO. Imate li bilo kakav dokument iz predmetnog vremena koji se bavi tom tvrdnjom?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne, nemam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Uništenje džamije NATO bombom. Imate li bilo kakav dokument iz predmetnog vremena koji govori o tome?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Nemam, gospodine Najs, ali ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Albanci ... Izvinite, nastavite.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ali sigurno da u ratnim dnevnicima nećete, većine jedinica, naći po pitanju civilnih objekata, jer u ratnim dnevnicima se to i ne vodi. To nije tema, to nisu pitanja koja se pišu u ratnim dnevnicima, gospodine Najs. U ratnom dnevniku se pišu gubici i aktivnosti koje je sprovođila jedinica.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ima i drugih dokumenata iz predmetnog vremena, borbenih izveštaja drugih vrsta. Da li su u vašem bataljonu prvljeni dnevni borbeni izveštaji?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, da. Apsolutno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možda se u njima nalazi zabeleženo šta se dogodilo na nekim konkretnim lokacijama. Ali idemo dalje. Vi ste izneli tvrdnju da su kosovski Albanci od drugih kosovskih Albanaca oduzimali lična dokumenta i uništavali ih. Postoji li bilo kakav dokument nastao u predmetno vreme koji sadrži detalje o toj tvrdnji, a na koji vi možete uputiti ovaj Sud?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Gospodine Najs, ja nisam rekao da su ih oni uništavali. Oni su, teroristi su uzimali lična dokumenta civilnom stanovništvu po selima, posebno muškim licima, muškarcima sposobnim za borbu da bi ih sprečili da napuste selo, odnosno, da bi ih naterali da se priključe teroristima. Znači, nisu ih uništavali. Ja sam napomenuo da sam ta dokumenta konkretno u selima Nec i Smonica našao veliki broj ličnih karata i predao sam ih pretpostavljenoj komandi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovaj Sud čuo je mnogo svedočenja od ljudi koji kažu da su im lična dokumenta, odnosno lične karte oduzete bilo u konvojima na putu prema granici ili na samoj granici, pogotovo na granici sa Albanijom. Možete li to da objasnite? Ili vi kažete da su sve te izjave neistinite.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ja konkretno za takve slučajeve nisam čuo. Moguće da je bilo pojedinačnih slučajeva, ali ja za to ... Da je to bila opšta pojava, ne sigurno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li sam ovo dobro shvatio? Vi i vaša protivvazдушna jedinica bili ste jedina vojna sila u Đakovici u predmetno vreme?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Znači, rekao sam u Đakovici se nalazila komanda 52. ARBR, komandni divizion, odnosno četa veze komandnog divizona i, ovaj, nalazio se moj bataljon, u samom gradu Đakovici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: ARBR, to je protivvazдушna odbrana?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Vi ste takođe bili u protivvazdušnoj odbrani, zato što ste vi bili protivvazdušni bataljon, dakle, deo brigade. Da li je to tačno?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: To nije tačno. To je pozadinski bataljon. Pozadinski bataljon je namenjen da snabdeva jedinice brigade municijom, gorivom, hranom, da ih zdravstveno zbrinjava, povređene. Znači nema ... To nije borbena jedinica, nego logistička jedinica i nema nikakve veze sa protivvazдушnom odbranom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sada jedno pitanje koje želim da vam postavim o 1998. godini je sledeće. Pukovnik Krosland (John Crosland) je vojni ataše britanske ambasade. Ovde je izjavio da su protivvazdušne jedinice imale, između ostalog, topove od 20, 30 i 40 milimetara. Da li je on u pravu kada to kaže?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, da. U pravu je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I naravno, ti su topovi zamišljeni da se koriste protiv aviona. Da li je on u pravu u vezi s time?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Delimično je u pravu. Namena tih topova je da dejstvuju po ciljevima na zemlji, kako po ciljevima po zemlji, tako i po ciljevima u vazduhu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Upravo je on to i naglasio. Izgleda da je on to shvatio pravilno, jer kaže da je video kako se sasvim neproporcionalno protivvazdušni topovi u posedu protivvazdušnih jedinica koriste da bi dejstvovali po kućama na Kosovu. Da li je u pravu kada to kaže?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Nije u pravu. Ne znam šta mu to znači "neproporcionalno", ali dejstvo se u onoj meri u kojoj je bilo potrebno da se teroristi unište.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kako to možete uništiti teroriste na zemlji sa jedim topom dovoljno velikim da se njim puca na avion? Kako se to radi? Pucate jednostavno po nekoj kući?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Gospodine Najs, ne pucamo po kući. Pucamo po objektu iz koga dejstvuju teroristi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A prvo proverite da u toj kući nema nikog drugog osim terorista, budući da koristite oružje koje je dovoljno jako da se njime može pucati na avion u vazduhu, zar ne?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, gospodine Najs, ja ne znam da li iko može da zna šta se nalazi tamo gde se nalazi neprijatelj. Da li su znali NATO avioni kada su malu Milicu ubili, da se ona nalazi u toj zgradi?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako hoćete da govorite o detetu, onda mi recite sledeće: hteo sam na to da dođem kasnije, ali možemo odmah da se prihvatimo toga. U ovoj sudnici je iskaz dao svedok pod šifrom K-13. Pretresno veće odlučilo je da pred Sudom može da se pročita njegova izjava. U predmetno vreme ta je devojčica bila stara 11 godina. Ona se u to vreme nalazila zajedno sa drugima u jednoj dvorani za bilijar gde je, mislim, bilo sigurno. Policija je došla, naredila svima da izađu, to kaže ta jedanaestogodišnja devojčica. Niko nije ispitivan. Svi su odvedeni u drugu kuću i u toj drugoj kući svi ljudi, uključujući porodicu te devojčice, su streljani, ubijeni. Da li znate nešto o tome?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne. Nije mi uopšte poznat događaj, niti ... Ne znam gde se to desilo i ako se uopšte desilo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Želim da razmotrite jednu mogućnost pre nego što napustite ovu sudnicu. Razmislite da li možda prilikom vaše odbrane vojske, možda nepotrebno branite i policiju. Razmislite da li je moguće da su stvari za koje se tvrdi da su se dogodile u Đakovici, stvari koje je učinila policija, a ne vojska.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Gospodine Najs, ja nisam ovde došao da nikoga branim, niti da napadam. Ja govorim one stvari koje sam video i koje sam čuo. Položio sam zakletvu i tako se i ponašam. Prema tome, onaj ko

treba da odgovara ako je počinio zločin, tog treba kazniti sigurno. Ali, ovaj, da stajem na nečiju stranu ili da branim nekoga, to sigurno ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Ja sam vam dao priliku da kažete da je to možda učinila policija, a da vi za to ne znate. Pre nego što idemo dalje, još jedno pitanje o dokumentima. Vi ste nam ovde pokazali jednu kartu. Ko je nacrtao tu kartu?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Tu kartu je nacrtao ... Ja sam dao elemente, znači, na osnovu, ovaj, tih elemenata koje sam ja dao, general Đošan je nacrtao, koliko ja znam. Čini mi se da je on nacrtao svoj deo, a pukovnik Vuković svoj deo na toj karti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači Đošan i Vuković su zajedno sa vama to uradili. Dobro.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Nisu zajedno sa mnom radili. Ja opet ponavljam da je od mene general Đošan tražio samo da dam podatke i da napišem izjavu, izjave. Ja sam to uradio, ovaj, e sad šta je, ko je crtao karte, ja dalje ne znam. Ali čini mi se, koliko znam, da je general Đošan crtao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kako ste vi dali te podatke: u pisanoj formi ili ... Dakle, da ponovim pitanje. Da li ste vi sa njim razgovarali? Da li ste sami nešto istraživali? Ili ste to dali u pisanoj formi? Kako je to bilo?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: General Đošan me je, pošto su njega kontaktirali, ovaj, iz ekspertskeg tima, on me je zamolio da ja napišem ove izjave. Ja sam napisao izjave i u njima to sve stoji, tako da je on uz te izjave mogao da nacрта to. Tamo piše tačno koji su trigonometri. To su dominantni trigonometri u tom rejonu, tako da se zato i sećam toga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pa, pretpostavljam da je on mogao da uradi bilo šta sa vašom informacijom. Uzgred budi rečeno, ekspertske tim, recite nam, prema vašem shvatanju, kakva je bila njegova uloga u svemu ovome? Zašto je potreban jedan ekspertske tim da bi se jednom međunarodnom sudu predale informacije? Šta je taj ekspertske tim zapravo radio?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Nemam informaciju o ekspertske timu, samo mi je rečeno da, od strane generala Đošana, da je to tim koji je formiran da bi, kako da kažem, određene stvari saznao, došao do određenih saznanja, ali nemam, nemam druge podatke stvarno, niti sam bio u kontaktu sa njima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, vi ste napisali izjave, a mene zanima ko je nacrtao kartu. Možda ne znate. U redu.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, rekao sam vam. Ja mislim da je general Đošan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je on to radio sam ili je imao nekog crtača karata ili je to radio sa nekim kolegom?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne znam. Stvarno nemam te podatke.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možda ćemo se vratiti na to. A sada da pogledamo video snimak. To je dokazni predmet 11. Mislim da nismo možda sve videli. Ali da pogledamo neke inserte. To je dosta duga video traka. Traje jedan sat.

(Video snimak)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas da nam potvrdite. Ovo šta gledamo je Đakovica, zar ne? Video snimak snimljen je u avgustu 1999. godine. Da li je ovo Đakovica?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Koliko se ... Da, da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je ovo Đakovica?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Nisam siguran za ovo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta kažete o ovoj šteti? Da li je ovo šteta posledica artiljerijskog napada ili šteta nastala na drugi način?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, po ovom razaranju, artiljerijska oruđa ne nanose ovoliko štete. Ovo su bombe većeg, bombe, ovaj, verovatno od NATO avijacije, jer su ovo velika oštećenja objekata.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Odak, vi ste bili tamo. Vi ste nam rekli da ste tamo zapravo bili jedini oficir. Recite nam da li to dolazi od bombe ili od artiljerije?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne, ovo ... Pa, ja sam vam reko, ja sam se nalazio u Đakovici. Znači, nije bilo normalno da mene moja vojska granatira, kako vi to nazivate. Ovaj, ovo može da bude jedino od NATO bombi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sve?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ovde piše pitanje ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću.

(Kraj video snimka)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Piše pitanje "Press on, please" (pustite snimak). Ja nisam čuo da je to prevedeno svedoku.

TUŽILAC NAJS: "Press on, please" su u bile reči kojim sam se ja obratio gospodi Diklić (Diklich), tražeći od nje da nastavi da pusti snimak.

SUDIJA ROBINSON: U redu. To nije bilo upućeno svedoku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li vi onda kažete da nijednom nije došlo do toga da su u Đakovici zapaljene neke kuće?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ja ne tvrdim da nije bilo pojedinačnih slučajeva, opet kažem. Ali da je to bila pojava da je neko palio kuće, ubijao ljude i tako dalje, kao što vi kažete, to je netačno i siguran sam da su svi oni slučajevi koji su otkriveni, a nigde se svi slučajevi zločina nisu otkrili, ni u, ovaj, tako da oni koji su otkriveni, svi su sankcionisani sigurno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sada, molim vas, pogledajte dokazni predmet Odbrane, uvršten u spis putem gospodina Stevanovića. To je D299, tabulator 72. Pogledajte 12. paragraf ovog dokumenta. To je zapisnik sastanka Ministarstva unutrašnjih poslova održanog 11. maja 1999. godine. Molim da se to stavi na grafoskop na 12. strani engleskog prevoda. Vidite li kraj 12. paragrafa. Tamo se govori o izveštaju komandanta brigade Čolića. Ja nemam to na ekranu. Da li Sud to ima na svom ekranu? Pročitaću vam sa engleskog prevoda da štedimo vreme. A, evo ga. Dobro. U redu. Nemojte da pomerate. Pri dnu ekrana piše da je komandant Čolić rekao sledeće: "Prema građanima izbeglicama u gradu Đakovica postupano je korektno tokom operacija. Međutim, posle svih akcija, rezervisti Vojske Jugoslavije zapalili su kuće i ulazili su u kuće. Informisali smo komandanta Vojske Jugoslavije kako bi sprečili takve incidente."

prevodioci: Napomena prevodioca: ovo je prevod sa engleskog, jer nemamo original.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Recite, da li su u najmanju ruku rezervisti Vojske Jugoslavije spaljivali kuće kao što je ovde, izgleda, zabeležila policija? Da ili ne?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, saradnja između vojske i policije je svakodnevna i ta viđenja komandanata brigade sa načelnikom, odnosno, sa najodgovornijim za MUP Đakovice su bila svakodnevna. Kako su oni nama pomagali u otkrivanju tih pojedinih zločina, tako smo i mi njima. Ovaj, ja konkretno navodim primer, znači opet ove dvojice vojnika koji su pokušali silovanje, u našoj brigadi, ta dva slučaja, to smo dobili informaciju od organa MUP-a. Za ovaj slučaj, moguće je. Ja opet kažem da je bilo pojedinačnih slučajeva sigurno, ali, znači, on nas je dobronamerno izvestio da bi mi to rešili ako, ali to se nije desilo po mojem saznanju u mojoj jedinici sigurno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gde su dokumenti o krivičnom gonjenju tih ljudi?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, oni su ... To je komanda brigade prosledila dalje. To se nalazilo u komandi brigade.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gde su dokumenti kojima se može poslužiti ovaj Sud u kojima se beleži krivično gonjenje ljudi koji su odgovorni za spaljivanja kuća u Đakovici, ako takav dokument postoji? On zapravo uopšte ne postoji, gospodine Odak, zar ne?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Mi nismo imali slučajeve, takvih slučajeva, gospodine Najs, da je bilo paljenja kuća. Napomenuo sam dva jedina slučaja koja znam u brigadi da su se desila i protiv tih ljudi su, ovaj, pokrenute, ovaj, tužbe i oni su privedeni. A paljenja kuća nije bilo sigurno u jedinici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Već smo ranije čuli o silovanjima i ne znamo šta se dogodilo sa navodnim silovateljima. Ili zapravo znamo - ništa. Postoji jedno suđenje, postupak protiv oficira po imenu Mančić. Da li se sećate suđenja Mančiću?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne, nisam pratio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne sećate se. Jeste li čuli uopšte za takvo suđenje? Da li znate da je do njegovog suđenja došlo ...

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači čuli ste. Dobro. I vi znate da je jedini razlog zbog kog je njemu suđeno je taj što se jedan od njegovih vojnika, kome je Mančić izdao naređenje da ubije Albance, sam prijavio i zato je to suđenje i trebalo da se održi. Sećate se toga?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Sećam se, ali to suđenje, ja imam svoje mišljenje o tome i ne bih ovde da iznosim to, jer se radi o mom starestini koji je, koliko znam ... Advokati su dobili od KFOR-a (Kosovo Force) da takva lica uopšte ne postoje. Prema tome, to suđenje je, po meni, montirano, jer tužioc ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali da se vratimo na ono šta ste potvrdili. Suđenje Mančiću je slučaj u kom je moralo da bude održano suđenje zato što je jedan od ljudi kojima je on naredio da počine zločin sam sebe prijavio. Suđenje se nije moglo izbeći. I zato je to jedan jedini slučaj krivičnog gonjenja za zločine počinjene na Kosovu u to vreme. Jesam li u pravu?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Pa, da vam kažem, opet kažem, to suđenje nisam toliko pratio, jer mi je bio jasan cilj, povod toga. Ja mogu da govorim samo ono što se dešavalo u mojoj jedinici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre nego što pređemo na sledeću temu, još nešto o video traci. Recite nam prvo ovo: da li kažete da nije bilo rasprostranjenog neprijateljstva prema Albancima, da niko nije izražavao želju da bi ih trebalo isterati ili da bi im trebalo naneti štetu, u periodu između marta i maja 1999. godine ili marta i juna?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pa, da pogledamo neke od natpisa na zidovima koji mogu da se vide na ovom snimku. Dakle, vi prihvatate da je bilo neprijateljstava?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne, rekao sam da nije bilo neprijateljstava. Možda je bilo, kažem, pojedinačnih slučajeva, ali da je bilo opšte raspoloženje takvo, to nije tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pročitajte nam onda ovo, molim vas.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Lepa sela, lepo gore. Je l' tako? Pa, to je ...

(Video snimak)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: “Lepa sela lepo gore, a ružna ostaju ružna i kad gore”. Da li to piše?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: To je bilo u filmu “Lepa sela, lepo gore”. To je izrekao jedan glumac u filmu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Da pogledamo sledeći natpis. “Srbija do Tirane (Tirana) - *Fuck you NATO*”.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, da. Piše i ne znam ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sledeći natpis, molim. “Šta će biti s kućom? Zapaliću je”. Da li to piše?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Da, da. Piše.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Đakovica je bio grad pun mržnje, zar ne?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Nije tačno da je bio pun mržnje, gospodine Najs. Opet vam ponavljam, ja sam bio 13 i po godina. Živeo sam sa tim ljudima i nenormalno je da nekoga mržim i živim toliko dugo. A drugo, ovi natpisi ništa ne govore. Rat je jedno posebno stanje gde ljudi izražavaju neka svoja osećanja koja možda i nisu, ne možda nego sigurno, normalna na bilo koji način, tako da ovo ništa ne znači.

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi shvatate da osim svedoka koji su došli ovde i svedočili o tome da su o događajima u Đakovici pisali i vodili evidenciju razne organizacije, uključujući i Hjuman rajts voč (Human Rights Watch), a takođe i OEBS (OSCE, Organization for Security and Cooperation in Europe). To vam je poznato, zar ne?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Moguće.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pomozite mi u vezi sa sledećim i to kao osoba koja dobro poznaje Đakovicu ili je dobro poznavala Đakovicu, da li postoji čovek po imenu doktor Izet Hima (Izet Hima) koji je bio jedan ugledan lekar? Da li se sećate njega.?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne. Ne znam tog čoveka.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Da li se sećate Ćamilja Žerka (Qamil Zherko) koji je imao 70 godina i njegovog sina Nedžada (Nexhad Zherka) koji je imao 41 godinu?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Gospodine Najš, Đakovica ima 60.000 stanovnika, a opština preko 100.000. Mislim ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, ali bez obzira na to, ja vas i dalje pitam da li poznajete te osobe? Da li se sećate uglednog advokata Urima Ređe (Urim Rexha)?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I na kraju da li se sećate čoveka po imenu Mark Malota (Mark Malota) koji je iznajmljivao svoju kuću društvu "Majka Tereza"? Da li se njega sećate?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ne, ne. Ne poznajem...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pređimo sada na dva paragrafa iz knjige "Po naređenjima" (Under Orders). Molim da se to stavi na grafoskop. Ja ću polako da vam pročitam šta tu piše. Knjiga je organizacije *Human Rights Watch*, radi se o dokaznom predmetu ... Uvek zaboravim koji je broj. Vraćiću se na broj dokaznog predmeta. Ova knjiga je sačinjena na osnovu brojnih intervjuja koji se navode u fusnotama i sadrži jedan veliki deo o Đakovici i situacija se rezimira na sledeći način: "U Đakovici je od svih većih kosovskih gradova počinjeno najveće nasilje protiv civila. Iako to nije slučaj sa svim od procenjenih 100.000 stanovnika, uključujući i 20.000 interno raseljenih, pretnje i ubistva naterale su većinu stanovništva da napusti grad. Srpska policija kao i paravojska i vojnici Vojske Jugoslavije ubili su otprilike oko 200 ljudi između 24. marta i 12. juna i to u samom gradu, a mnogi drugi su ubijeni u susjednim selima, kao što su Meja i Korenica. Otprilike oko 1.200 drugih ljudi iz opštine Đakovica vode se kao nestali i to je podatak iz februara 2000. godine. Najmanje 150 drugih su bili uhapšeni tokom rata i odvedeni u Srbiju gde su osuđeni od strane srpskih sudova za teroristička dela, mada je većina njih kasnije puštena na slobodu". Ovo je, naravno, rezime. Recite nam, da li tu ima istine ili ništa od toga nije istina?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Gospodine Najš, ako je ovo, ako je izvor ovoga veteran OVK, gospodin Voker (William Walker), onda sigurno nije istina ništa od ovoga. Meni je ovo nepoznato i apsolutno ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodin - ko?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Gospodin Voker. Ako je njegova organizacija ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A, gospodin Voker.

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ako je njegova organizacija izvor ovoga, onda sigurno nije istina. Ali meni od ovoga ništa nije poznato i nije to tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo da vidim koji je vaš stav. Pre svega da vam kažem, ova organizacija nema nikakve veze sa gospodinom Vokerom. Budući da ste ga vi spomenuli, da li ćete vi da tvrdite, ukoliko pogledamo neki dokument koji ima bilo kakve veze sa gospodinom Vokerom, da je sve šta ima bilo kakve veze sa njim neistina i to od samog početka pa do kraja? Da li će to da bude vaša tvrdnja i vaš stav?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Gospodine Najs, onoga koga teroristi nazivaju svojim veteranom, ja imam razloga da sumnjam u svaki njegov dokument i svaku njegovu reč.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Ova knjiga koja nema nikakve veze sa gospodinom Vokerom je knjiga *Human Rights Watch*-a. Tu su objavljivani izveštaji. Oni su slati i optuženom i to redovno tokom devedesetih godina i ona se detaljno bavi Đakovicom. Sada molim da pogledamo stranicu 216.

SUDIJA ROBINSON: Moraćemo sada da se zaustavimo, gospodine Najs, u 13.43.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tu se analiziraju razni događaji, odnosno, razni dokazi u Đakovici i tu se govori o nekoliko faza. Kaže se da je prvi talas nasilja počeo 24. marta kada je NATO počeo sa napadom na Jugoslaviju i to se nastavilo sve do 2. aprila. Zatim se spominje džamija za koju se tvrdi da je zapaljena, a zatim se takođe govori o sporadičnim ubistvima. A zatim stoji sledeće: "25. marta nepoznate snage bezbednosti provalile su u kuću uglednog lekara i ubili ga na očigled njegove žene". Radi se o doktoru Himi. A prema "Vašington postu" (Washington Post), Faton Poljoška (Faton Poloshka) je pokupio telo gospodina Hime negde oko 17.00, a zatim je pokupio tela druge trojice Albanaca koji su bili ubijeni tog dana: Kujtim Dulja (Kujtim Dula) koji je imao 44 godine, Ćamil Žerka 70 godine i njegovog

sina Nedžada 41 godinu starog, a zatim ugledni stanovnici Đakovice, Urim Redža, advokat i Mark Malota koji je iznajmljivao kuću društvu "Majka Tereza" su takođe bili ubijeni. A zatim se dalje nastavlja sa događajima od 25. marta. Tog dana vi ste bili tamo i iskorišćena je prilika da se pod štitom NATO napada u stvari pokupe ugledni kosovski Albanci i da ih se ubije, zar ne?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: To je vaša insinucija. To nije tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zato sam vas i pitao za to. Vi ništa niste znali u vezi sa ovom grupom uglednih i dobro poznatih stanovnika Đakovice, da su oni svi bili ubijeni tog dana?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Gospodine Najs, ja sam u to vreme bio komandant bataljona. Imao sam mnogo briga. Posebna briga mi je bila da zaklonim 40 tona eksploziva koji su mogli da odlete, da odnesu celu Đakovicu. Tako da se nisam bavio ovakvim pitanjima. A niti sam čuo da se nešto tako desilo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Da se u ovih poslednjih nekoliko minuta koji su mi ostali, vratimo na ono šta ste ranije rekli. Odgovarajući na pitanje optuženog, vi ste rekli da ste znali sve šta se dešavalo u Đakovici, odnosno da se ništa nije dešavalo. Odgovarajući na moja pitanje, vi ste odbili da krivicu svalite na policiju i na neke druge. E sada, da li ste vi u stvarnosti imali bilo kakvu ideju o tome šta se dešavalo u Đakovici i na okolnom području 24. marta 1999. godine, odnosno, da li ništa niste znali iz razloga što ste se nalazili na nekom drugom mestu?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ma, ne. Nalazio sam se u Đakovici. Ja sam, ovaj, to i naveo i nemam, opet napominjem, razloga da bilo koga štitim. Ne kažem da nije bilo pojedinačnih slučajeva, ali da je bilo nekih organizovanih dejstava, da je tu, kao što se ovde napominje, neka nepoznata jedinica milicije ... Takvih jedinica nije bilo. Sve jedinice milicije koje su bile, bile su propisno odevene, obučene i jedini i najvažniji zadatak im je bio da obezbede civilno stanovništvo i ovaj, da spreče kriminal u gradu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Uz pomoć poslužitelja i uz dozvolu Suda molim da se na grafoskop stavi još jedna strana. Ovde vidimo fotografiju onih 20 osoba koje su bile ubijene i čija su tela spaljena u kući broj 163, u Ulici Miloša Gilića. Vidimo koliko je tu bilo dece. Vi ste vojno lice. Objanite nam, molim vas: bili ste tamo?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Ovo je zaista grozno i sigurno da, ovaj, takav i takve druge zločine treba kažnjavati kao i onaj zločin one kolone civila koja je pogođena, ovaj, ali ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne, ne, gospodine Odak. Nećete se provući tako što ćete pominjati NATO. Vi ste bili tamo, vi ste ovom optuženom rekli da ste znali sve šta se dešavalo tamo, odnosno, da se nije ništa dešavalo. Recite vi nama kako je došlo do toga da ta deca budu ubijena i šta je uopšte preduzeto kako bi se krivci izveli pred lice pravde?

SVEDOK ODAK – ODGOVOR: Gospodine Najs, ja sam naveo da su moji potčinjeni prošli u tom periodu koji se navodi u optužnici kroz taj rejon i da nisu ništa zapazili. Prema tome, ja ne mogu ništa drugo da vam dam osim izveštaja, odnosno, onoga što je moj potčinjeni izvestio. I ne verujem da je on lagao, da me je lagao da je usput nešto video. Ne vidim razloga za to.

SUDIJA ROBINSON: Moramo da prekinemo sa radom, ali sudija Bonomi ima jedno pitanje za optuženog.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Miloševiću, samo da se pojasni nešto što je spomenuto danas pre podne. Vi ste nam dostavili nekoliko lekarskih izveštaja, nekoliko eksperata. Jedan od izveštaja sačinio je profesor Vukašin Andrić. Ranije, tokom ove godine smo čuli svedočenje jednog Vukašina Andrića. Da li se radi o istoj osobi?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da, o istoj osobi se radi, a on je veoma ugledan otorinolaringolog i otorinolaringološki pregled nema ništa sa svedočenjem.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Prekidamo sa radom. Nastavljamo sutra u 9.00.